

UnitedLife¹¹

Lifestyle with values

SOPHIA

ZOZNÁMTE SA,
ROBOTKA SOPHIA

LET US INTRODUCE YOU:
ROBOT SOPHIA

Úplne nový Volkswagen T-Roc.

Prirodzene sebaistý.

Vzbudzuje prirodzený rešpekt a udáva smer. Rozhodnite sa pre **úplne nový T-Roc** s možnosťou pohonu všetkých kolies 4Motion a vyberte sa vždy vlastnou cestou. Vďaka širokým **možnostiam individualizácie** vonkajšieho aj vnútorného vzhľadu budete predurčení, aby ste sa stali vedúcimi. Nebezpečenstvo sa stáva bezpečné s **modernými asistenčnými systémami** a **bohatou štandardnou výbavou**. Vaša sebadôvera vzrastie s high-tech prvkami vybavenia, akými sú **Active Info Display** či **Car-Net**.

Kontaktujte svojho predajcu a objednajte sa na testovaciu jazdu.

Tvoríme budúcnosť.

Volkswagen

Financovanie 1% **Predĺžená Záruka** 3 4 5 **Profi Kredit** 1/3 1/4 1/5

Spotreba paliva v l/100 km: 5,1 – 6,7 (kombinovaná), emisie CO₂ v g/km: 117 – 153 (kombinované). Triedy energetickej efektivity: B – C. Všetky uvedené ceny sú ceny odporúčané pre klienta v € s DPH a majú len informatívny a nezáväzný charakter. Podrobnosti o ponuke modelov, ich konečných cenách, ich špecifikácii, dostupnosti, dodacích podmienkach a uvedených doplnkových službách vám poskytne váš autorizovaný predajca Volkswagen. Fotografia je ilustračná. Inzercia obsahuje reklamu na produkty „Financovanie za 1 %“ a „Financovanie Profi Kredit“ od spoločnosti VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o.

youtube | VolkswagenSlovensko

instagram | volkswagen_Slovensko

facebook | VolkswagenSlovensko

volkswagenblog.sk

Soňa Zajačková
šéfredaktor • editor-in-chief

Blahobyť spočíva v jednoduchých veciach. Čerstvý vzduch v prírode, ničím nezahatý pohľad z okna alebo vzácne momenty ticha, ktoré získavajú na cene, čím väčšmi sa naše mestské životy vzdávajú naším pôvodným koreňom. A tým sa mení aj spôsob, ako definujeme blahobyť.

Možno novým blahobytom nebude vlastníctvo vozidla či nehnuteľnosti, ale ich zdieľanie či prenajímanie a voľnosť s tým spojená.

Možno ním nebude akumulácia finančných prostriedkov, ale zážitkov. Zážitkov, ktoré sú takpovediac zadarmo: zážitok času, teda neponáhľania sa; zážitok venovania pozornosti činnostiam, ktoré sú iba pre čistú radosť; zážitok obvyčajnej ľahkosti bytia. Isto, ješť treba. No nielen z chleba je človek živý. A tak sa šplháme po Maslowovej pyramíde vyššie a vyššie. Pretože cesty vznikajú kráčaním, nie čakaním.

Blahobyť je bytie v blahu. A blaho, tak ako láska a šťastie, sú stavy individuálne, podliehajúce subjektívnemu vnemu. Skutočný blahobyť je pre mňa mať dušu na pokoji. Vedieť, že existuje zmysel. Vedieť, že som tým najlepším, čím dokážem byť, a zároveň vedieť, že je v poriadku niekedy nebyť v poriadku. Dokázať si pripomenúť, že len málo vecí v živote je natoľko osobných, ako sa na prvý pohľad zdajú. Vedieť hľadať podporu u tých správnych zdrojov.

A ak sme skutočne holografickou projekciou kvantového univerza, ako nám to nielen veda našepkáva, kľúčom je naše vnímanie.

Slovami írskeho básnika W. B. Yeatsa, *svet je plný magických vecí, ktore trpezlivo čakajú, kým sa naše zmysly zostria.*

Lebo so zmyslom pre krásu ide ruka v ruku aj láskyplnosť a neha. So zmyslom pre česť ohľaduplnosť. So zmyslom pre hojnosť štedrosť.

To je doba, v ktorej verím, že dnes žijeme; doba, v ktorej sa naše zmysly opäť prebúdzajú k životu.

Well-being lies in simple things, fresh air outdoors in nature, a view without obstacles from your window or precious moments of silence. The more our city lives move away from our original roots, the more precious these things become. This also changes the way how we define well-being.

New way of well-being might not mean owning a vehicle or a property, but sharing or renting them and enjoying the freedom of it.

It might not mean accumulating financial wealth, but experiences. Experiences that come for free: an experience of time or not rushing; an experience of doing something out of sheer joy; an experience of ordinary lightness of being. Certainly, we need to eat. But man shall not live by bread alone. And so we keep climbing Maslow's pyramid higher and higher. Because paths are made by walking, not waiting.

Well-being means being well. Wellness, same as love and happiness, is individual, is subject to individual perception. Real well-being for me means to have peace in your soul. Know that there is meaning. That I am the best I can be and in the same time to know that it is okay not to be always okay. Remember that many things in life are not as personal as they seem at first. Seek support at the right resources.

If we really are a holographic projection of a quantum universe, as not only science is telling us, then our perception is the key.

As the Irish poet W. B. Yeats puts it, *the world is full of magical things, patiently waiting for our senses to grow sharper.*

Where there is a sense of beauty, kindness and tenderness follows. Together with honesty, tolerance, sense of abundance and generosity.

I do believe that this is the era we are living now; the era when our senses are growing sharper again.

#DontCrackUnderPressure

TAGHeuer

SWISS AVANT-GARDE SINCE 1860

Zoznámte sa, robotka Sophia

Technologická konferencia v Prahe sa stala dejiskom českej premiéry najvyspelejšieho humanoidného robota sveta Sophie. Boli sme tam.

Let us introduce you: Robot Sophia

The most advanced humanoid robot Sophia was introduced for the first time in the Czech Republic at a technology conference in Prague. We were there.

Tony Achmat.
Človek s veľkým srdcom.
Tony Achmat.
A man with a big heart.

28

Innovative Kid

26 iKid
iKid

United Life, magazín spoločnosti United Group, s. r. o.
„Swim against jetstream“
ISSN 1339-4304
Ročník VII., 01/2018 (vydanie 11)
Vydanie: Júl 2018
Vydavateľ: Multibrand, s. r. o.
Šéfredaktor: Soňa Zajačková
Zástupca šéfredaktora: Martin Viktory
Preklad a korektúry: Eva Vohlídková
Grafická úprava a layout: Multibrand s.r.o.
Tlač: Grifis Print, s.r.o.
Neoznačené texty: redakcia
Neoznačené fotografie: archív
Fotografia na titulke: Anton Gvozdičkov

6 Keď veľa peňazí znamená problém
When too much money is a problem

12 Búrka v lyžičke vody
Tempest in a Teapod

14 Motor1,3 Tce
1.3 TCe Engine

38 Skvelý výlet
An Excellent Trip

60 Prečo aj Freud istočne
chodil na masáž
Why Freud Must Have Been
a Fan of Massage

48

Hodinky
Watches

Šialenstvo menom
kryptomeny
Madness called
cryptocurrency

Stiahnite si magazín
United Life ako PDF.
Download the
magazine United Life
as a PDF.
www.unitedlife.us
www.unitedlife.sk

Ked' veľa peňazí znamená problém

Peter Bobik | (41) | Bratislava | konzultant | pbkon, s. r. o.

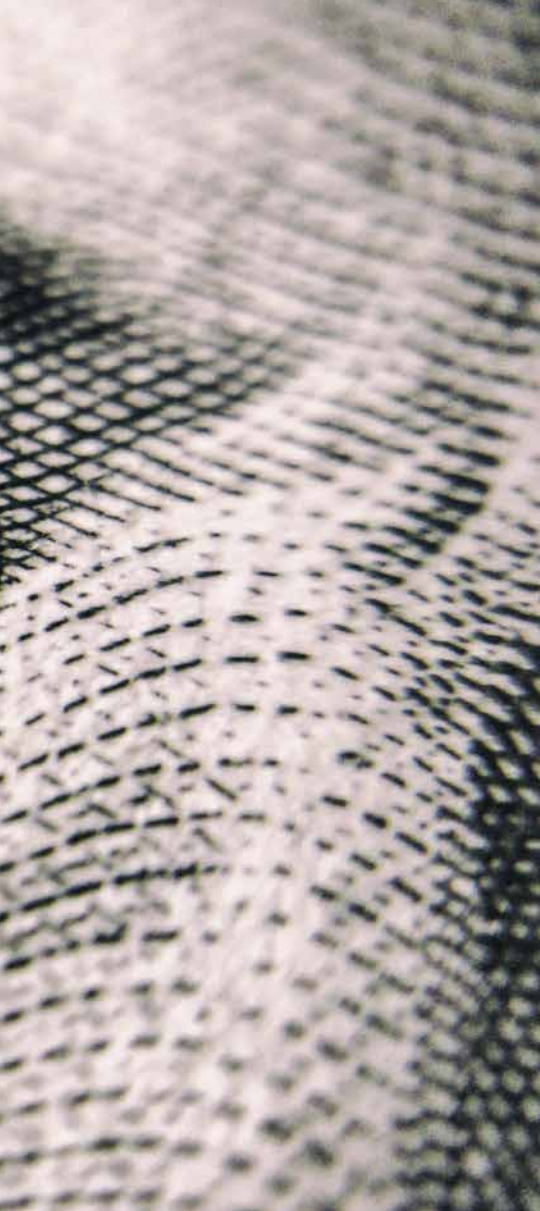
Autor to nemá v hlave usporiadané, toto je nezmysel, prvoplánovo nám myseľ káže reagovať na text v nadpise. Rozumiem tomuto pohľadu, nesúhlas je vyvolaný každodenným napĺňaním potrieb od zdravej desiatej po zaplatenie hypotéky..., to bez peňazí nejde a väčšina z nás na to musí vynakladať snahu a čas... a to sa nám nechce. Problémom je málo peňazí, nie veľa. Nesúhlasím. Z celospoločenského pohľadu to nemusí vždy platiť. Otázkou je, či konáme inak, keď je peňazí veľa a keď ich nie je dosť. Aké robíme rozhodnutia? Teraz to vyzerá, že peňazí začína byť veľa takmer všade.

Sled myšlienok spustil pravidelný list Warrena Buffetta akcionárom firmy Berkshire Hathaway, v ktorom sa firma

chváli ziskom za štvrtý kvartál minulého roku (ohromujúcich 32,55 miliardy dolárov!) a zároveň komentuje svoju činnosť. Buffett v liste pripúšťa, že najsť vhodné investície za adekvátnu cenu je v súčasnosti problém, a to je hlavným dôvodom, prečo má Berkshire 116 miliárd USD v hotovosti (alebo v štátnych dlhopisoch). V našich luhoch a hájoch by zaznelo: „Ich problémy na našu hlavu.“ Avšak Warren tu má pravdu (nie náhodou je ikonou investičného sveta), mať v bilancii 116 miliárd aktív s prakticky nulovým výnosom je pre investičného správcu obrovským problémom. Nezainvestovať ich je pre spoločnosť tohoto druhu smrteľné (akcionári iste nechcú nízke výnosy). „Až tú prebytočnú hotovosť investujeme do výnosnejších aktív, budeme sa aj usmievať,“ píše

akcionárom Buffett. Zároveň dodáva, že najsť vhodné investície za rozumnú cenu je problém, a tiež píše, že mnoho riaditeľov využíva ľahko dostupné a lacné úvery a uzatvára bezpočet transakcií, čo zvyšuje ceny kupovaných firiem. Štatistika mu dáva plne za pravdu. Koeficient P/E, ukazovateľ relatívnej ceny spoločností prostredníctvom pomeru ich trhovej kapitalizácie k očakávanej výške zisku, nám už viac ako 7 rokov rastie (pre US akcie v S & P 500), akcie už nie sú lacné.

Druhý pohľad, rovnako z posledných dní. Rozpočtový prebytok Nemecka dosiahol v minulom roku 36,6 miliardy eur, uviedol nemecký štatistický úrad Destatis. Nemecko získalo do štátneho rozpočtu o 36,6 miliardy viac ako minulo. V rozpočtovom prebytku je už 4 roky za sebou. Pre našinca niečo iritujúco

neuveriteľné. Prečo najsilnejšia európska ekonomika tak málo mína? Alebo je to v tom, že veľa ziskava? Odpoveď je v príjmoch, tých je jednoducho veľa. Výdavky nie sú malé, podvyživené oblasti nevidieť. Zlaté časy pre krajinu, kde sa vláda zostavuje mesiace.

A ďalej... V roku 2017 sa na starom kontinente predalo 15,57 milióna áut, je to najlepší výsledok od roku 2007. Autá sa predávajú excelentne, čo je pre Slovensko ekonomicky veľmi dôležitá informácia. Ceny nehnuteľností rastú naprieč EÚ, začína sa hovoriť o prehrievaní trhu. Spotreba narastá. V peňaženkách je viac peňazí. („Máme radosť, Vincent?“ spytuje sa Jules z Inglewoodu nad tajomným kufríkom v Pulp fiction.)

Same dobré správy. A nielenže ich nie je málo, ale stále pribúdajú.

Prichádzajú z každej strany. Výborne, radujeme sa. Ale... ako je známe, veta sa začína až po ale... tento dynamický nárast má aj odvrátenú stranu. Slovom Vincenta Vugu: „Toto nám situáciu vyhróti.“ V čom je to zlé? Čoho sa bojíme?

Metaforicky sa bojíme osudu Mika Tysona (mal všetko, siahol si na hviezdy a o všetko prišiel), bojíme sa príbehu mnohých rockových hviezd (slovami pána Mackeyho zo South Parku, „drogy sú zlé...“), máme obavu z pozitívnej emócie spojennej s mienaním peňazí, za pravdu mi dajú tí, čo trpia nutkavým nakupovaním. Rozmar nakupovania, dezilúzia spojená s väčšími peniazmi... Príklady, keď viac peňazí znamenalo menej šťastia. Ako sa správame, keď máme veľa peňazí, ako sa rozhodujeme? Často nie správne. Niečo nám zatemní myseľ, zatemní zdravý úsudok. A to majú spoločné spotrebiteľia, vlády aj firmy (spomenutí generujú drvivú väčšinu HDP čiže bohatstva), lebo to, čo nás teší, nemusí byť racionálne. Keď je rozhodnutie ľahké, nemusí byť dobré. Kvalitu rozhodnutia a konania výrazne ovplyvňuje nedostatok, vzácnosť statku. Keď kupujete nové auto alebo byt, rozhodujete sa rýchlo a ľahko alebo dlho a s maximálnou snahou získať čo najviac informácií? Z toho vyplýva ťažisková implikujúca otázka - keď máme všetci viac peňazí, robíme lepšie rozhodnutia? Pravdepodobne nie, a teda naša schopnosť alokovať aktíva (bohatnúť) má v sebe DNA deštrukcie, teda horšej perspektívy. Čím viac, tým horšia perspektíva. Tu je priestor na kreatívnu deštrukciu Josepha Schumpetera, teda zjednodušene

povedané - staré musí ustúpiť, aby bol priestor pre nové. Ale dá sa povedať aj, „bude horšie, aby mohlo byť lepšie.“ Toho horšieho, čo predchádza lepším zajtrajškom, sa bojíme. Čo to horšie môže byť?

Prvý raz si na Slovensku užijeme slasti a strasti javu zvaného dopytová inflácia. Dopytová inflácia alebo inflácia ťahaná dopytom je inflácia, ktorá vzniká v dôsledku toho, že agregátny dopyt ekonomiky je väčší ako agregátna ponuka ekonomiky. Ekonomika chce spotrebovať väčšie množstvo produktu, ako je schopná vyprodukovať. Vzniká ekonomická nerovnováha. Ekonomika je nútená reagovať na neustále sa zvyšujúci agregátny dopyt, a to zvýšením cenovej hladiny. Zatiaľ viditeľné na nehnuteľnostiach, ale tu sa to zastaviť nemusí. A ak bude peňazí priveľa a potrvá to prídlho, riziká narastajú. Írsko, zlaté dieťa EÚ, by vedelo porozprávať príbeh: „Užime si to... nepochybne sa nám to deje prvý raz... a hádam nie naposledy... aj keď sa to nemusí dobre skončiť.“

Ak by sme siahli po klasikovi, Milton Friedman hovorí, že inflácia je čisto peňažný jav. Veľa peňazí, veľa inflácie. Zatiaľ to nevyzerá, že tohoto by sme sa mali obávať. A asi by to bol problém riešiteľný. Riešiteľný schladením ekonomického rastu (menej peňazí, inflácia neprítomná). Ale vždy lepšie, ako naplniť slová Jakubiskovho tuláka z Tisícročnej včely, čo sa zavše zjaví na Liptove so zvestami z celého Uhorska: „Na vojnu treba tri veci: peniaze, peniaze, peniaze...“ Hádam ich ešte nie je dosť.

When Too Much Money Is a Problem

Peter Bobik | (41) | Bratislava | consultant | pbkon, s. r. o.

The author got it wrong, this is nonsense,' is the first response to the title that our mind offers. I understand this perspective, it is dictated by fulfilling everyday needs, from healthy snacks to mortgage repayments... that cannot be done without money... we need to make effort and time... and we do not always feel like it. The problem is too little money, not too much. I do not agree. From the bigger society perspective, this is not always the case. The question is do we act differently depending on whether we have a lot of money or just a little. What decisions do we make? Currently it seems that there is more and more money everywhere.

My thought process was prompted by Warren Buffett's regular letter to Berkshire Hathaway shareholders where the company is boasting about its profit in the last quarter of 2017 (stunning 32.55bn USD!) as well as commenting on its activities. Buffett admits that it is a challenge currently to find suitable investment opportunities for a sensible price which is the main reason why the company has 116bn USD in cash (in government bonds). "Give us their problems!" is what we would say in our neck of the woods. But Buffett is right here (he is not the financial world icon for nothing after all), 116bn of assets on the balance sheets with practically zero proceeds is a huge issue for an investment banker. Not to invest it can be deadly for such

a company (shareholders certainly do not want low profits). "Our smiles will broaden when we have redeployed Berkshire's excess funds into more productive assets," Buffett writes to the shareholders. He adds that it is a challenge to find suitable assets for a sensible price whilst he comments that many CEO's take advantage of cheap and easily accessible loans and close innumerable transactions which brings up prices of these companies. Statistics confirms what he is saying. P/E ratio, which is an indicator of a relative value of the company based on the ratio of its market capitalization and expected profit has been rising for more than 7 years now (US shares at S & P 500); shares are no longer cheap.

related to more money... The examples where more money meant less happiness. How do we behave when we have a lot of money, what decisions do we make? Quite often, not the right ones. Something clouds our mind, our common sense. This is true for consumers, governments as well as companies (these generate the vast majority of the GDP, or wealth), because what brings us joy is not necessarily sensible. An easy decision does not have to be a good one. Lack or scarcity of goods affects quality of decisions and actions. When buying a new car or a house, how do you decide, fast and easily or slowly with an effort to get as much information as possible? Here comes the fundamental question - do we make better decisions when we have a lot of money? Probably not, and so our ability to allocate assets (get richer) is marked by the DNA of destruction (not so good prospects). The more money, the worse the prospects. Here comes Joseph Schumpeter's creative destruction, which, simply put, states that the old has to go to make space for the new. But we can also say "things will get worse so that they can get better later". I fear this 'worse' that comes before better days. What could it be?

Slovakia will experience the pros and cons of the demand-pull inflation for the first time. Demand-pull inflation, or the inflation prompted by demand, arises when the economy's aggregate demand is bigger than the aggregate supply. The economy wants to consume more product than it is able to produce. This creates economic imbalance. The economy is forced to respond to continuously rising aggregate demand by rising prices. For now, we can see this with property, but it does not have to stop there. If there is too much money for too long, risks get bigger. Ireland, the golden child of the EU, knows the story about "Let's enjoy this... this is happening to us for the first time... and hopefully not the last... even though it does not have to end well."

If we want to go with the classic, Milton Friedman claims that inflation is purely a monetary phenomenon. A lot of money means bigger inflation. For now, it does not seem that we need to fear this. And if it happened, this problem would have a solution - in cooling down of the economic growth (less money, no inflation). In the Slovak film *The Millennial Bee*, directed by Juraj Jakubisko, there is a wanderer who appears in northern Slovakia from time to time, bringing news from the whole historic Hungary: "You only need three things for war: money, money and money..." So cooling of the economy is always better than fulfilling his prophecy. I do hope there is not enough of it.

Another perspective: According to the German Statistical Office Destatis, budget surplus in Germany reached 36.6bn euro in the last year. Germany gained 36.6bn euro more to its annual budget than it spent. This is the 4th year of budgetary surplus for Germany. For us, this is infuriatingly unbelievable. Why does the strongest European economy spend so little? Or is the reason in gaining too much? The answer lies in income. There is too much of it. Expenditure is not small, there are no visible anorexic areas. These are golden times for a country where it takes months to form a government.

Here is more... 15.57 mil. cars were sold on the Continent in 2017; it is the best result since 2007. Cars sell excellently, which is important economic information for Slovakia. Property

prices rise across the whole EU, some talk about overheating of the market. Consumption rises. There is more money in the wallets. ("Vincent, we happy?" Jules from Inglewood in *The Pulp Fiction* asks over a briefcase full of money.)

This is all good news. A lot of good news, and it keeps coming from everywhere. Great! Let us rejoice! But... it is common knowledge that a sentence can only begin properly after but... there is a shadow side to this dynamic growth. Why is this bad? What are we afraid of?

Metaphorically, we fear Mike Tyson's fate (he had everything, reached for the stars and lost everything); we fear the story of so many rock stars ("Drugs are bad," as Mr. Mackey puts it in *South Park*); we fear positive emotions brought up by spending money - shopaholics will agree with me. Shopping on a whim, disillusionment

Čo dokáže pretrvať

Vladimír Orth | (47) | CEO United Group

Cieľavedomá tvorba je základným znakom toho, ako veľmi sa odlišujeme od ostatných živých organizmov okolo nás. Sme posadnutí tvorením a pretváraním.

Plánujeme, budujeme, organizujeme, zlepšujeme. Zanechávame ďalším generáciám svoj odkaz. Uznanie je najvýznamnejšou odmenou za to, čo robíme. Sme hladní po uznaní. Nič človeka nepoteší väčšími ako práve obdiv a uznanie druhých.

Ako to vyzerá na štadióne, keď niekto vyhrá maratón? Keď človek, ktorý prvý letí do vesmíru, následne cestuje po svete, aby mohol ukázať ostatným: „Ja som to dokázal“.

Pre každého, kto také uznanie získa, je poctou, ak jeho podobizeň zdobí námestie, ak po ňom pomenujú ulice alebo dokonca školy a univerzity. Ale skúsme sa na to

pozrieť zo širšej perspektívy. Ako dlho takéto uznanie trvá?

Ulice z času na čas zmenia názvy. Pomníky nahradia iné. Už v dávnej minulosti sa egyptskí vládcovia – faraóni snažili zanechať po sebe monumentálne stavby, ktoré pretrvávajú tisícročia. Avšak ak sa na tieto skvosty pozrieme z pohľadu viac ako tisícročia, je to niečo, čo zanikne v histórii času.

Naša snaha niečo zanechať sa stráca. Naše rozmanité každodenné úspechy neskôr zaniknú. Nezanechávame však len úspech, ale často aj negatívne odkazy. Vojny, genocídy, utrpenie ľudí po celom svete spôsobené spoločnosťami, vládami či jednotlivcami.

Skúsme sa zamyslieť, čo je to, čo pretrvá najdlhšie, čo je to, prečo by si nás mali pamätať ďalšie generácie, čím by sme sa pre ne stali príkladom.

Jedna z najťažších otázok nášho bytia.

Prečo sme tu?

Niet pochyb, že človek je tvor spoločenský. Základom našej existencie je komunita, zdieľanie. Zdieľanie toho, čo tvoríme, ako niekomu pomáhame, ako si nás ľudia pamätajú.

Je naozaj ťažké zanechať v ľuďoch dojem, ktorý pretrvá veky. Ale prečo by pozitívna myšlienka mala storočiami devalvovať?

Myšlienka je to, čo má šancu zotrvať na dlhé stáročia, niečo, čo niekto nezničí a nemá šancu vymazať alebo zbúrať. Jej sila, jej odkaz ostane ako súčasť ďalších generácií. Prečo opakovať znova tie isté chyby po celých generáciách.

How Long Will Our Legacy Last

Vladimír Orth | (47) | CEO United Group

Purposeful creation is a fundamental difference between us and other living organisms around us. We are preoccupied with creating and transforming. We plan, build, organize, and improve. We leave our legacy for future generations.

Recognition is the most powerful award for what we do. We crave recognition. Nothing pleases a person more than recognition and admiration from others.

Just remember the scene when someone wins a marathon. When the first person returns from a space mission and travels the world to show others 'I did it!'

Everyone who earns such recognition is honored when a street – or even a school or university – is named after them or a city square is decorated with their bust. But let us look at it from a wider perspective. How long does this kind of recognition last?

Streets change names from time to time. Statues are replaced by new ones. Long time ago, Egyptian monarchs – pharaohs – tried to leave behind monumental constructions that would last millennia. But if we extend the time span beyond millennium, they are again something that will be lost with time.

Our attempts to leave something behind disappear. Our various everyday successes will vanish. And it is not only success we leave behind, often it is something negative – wars, genocide, suffering around the world caused by societies, governments or individuals.

Let's try to think about what really survives in time, what it is we want to be remembered for by next generations, where we can be an example for them.

One of the most difficult questions of our existence.

Why are we here?

Human beings are without doubts social creatures. Community and sharing are at the basis of our existence. Sharing of what we create, how we help others, how others remember us.

It is, indeed, difficult to leave an impression with others that will last for ages. But why should a positive thought lose value through centuries?

An idea has a chance to stay for long centuries; it is something that cannot be destroyed, erased or torn down. Its power, its message stays as part of next generations. Why repeat the same mistakes in every generation?

MaxiRent

VÝHODNÝ PRENÁJOM VOZIDLA NA 12 MESIACOV

MARTIN SA UŽ TEŠÍ
Z NOVÉHO AUTA
VYBER SI AJ TY!

MaxiRent JE PROGRAM VÝHOD A BENEFITOV

V PONUKE NOVÉ
A ZÁNOVNÉ VOZIDLÁ

VIAZANOSŤ
IBA 12 MESIACOV

VHODNÝ PRE FYZICKÉ
AJ PRÁVNICKÉ OSOBY

VOZIDLÁ IHNEĎ
K DISPOZÍCII

mesačne už od

209 €

V MESAČNEJ SPLÁTKE JE ZAHRNUTÉ

DIAĽNIČNÁ
ZNÁMKA SR

PZP
A HAVARIJNÉ
POISTENIE

CESTNÁ
DAŇ

GARANČNÁ
SERVISNÁ
PREHLIADKA

ASISTENČNÁ
SLUŽBA

SEZÓNNE
PREZUTIE

Chcete vedieť viac? Navštívte www.avismaxirent.sk a vyberte si svoje nové auto.

AVIS MaxiRent, Obchodné oddelenie, Ivanská cesta 91, 821 04 Bratislava
+421 2 2030 2100 | office@avismaxirent.sk | www.avismaxirent.sk

AVISMaxiRent

Búrka v lyžičke vody

Prof. Ing. Peter Baláž, PhD. | (63) | Vedúci Katedry medzinárodného obchodu, EUBA

Po roku 2011 sa zdalo, že USA i EÚ sa dostatočne ekonomicky „vyrovnali“ s dôsledkami predchádzajúceho obdobia poznačeného celosvetovou finančnou krízou. K obnoveniu medzinárodnej rovnováhy prispela aj Čína, ktorá znížila rastové tempo a rastom svojej vnútornej spotreby poskytovala značný priestor a nové možnosti európskym i americkým exportérom.

Nasledujúci pokles tempa v Číne ako prirodzený prejav ukončenia ďalšej etapy vlastnej industrializácie sa pretavil do zníženia dopytu na medzinárodných komoditných trhoch a mal katastrofálne dôsledky.

Napríklad, v koksovateľnom uhlí klesol jej dovoz len o cca 15%, to ale znamenalo pád ceny uhlia z cca 200 \$ pod 50 \$ za tonu. Obdobné to bolo u železnej rudy alebo kovov.

Vtedajšie zvýšenie vývozu oceliarskych výrobkov, ktorým čínske firmy reagovali na pokles dopytu a pri ktorom úspešne využili domácu nízku cenu práce a energií, prvý raz vyvolalo paniku na oboch stranách Atlantiku.

Následná hrozba zavedením antidumpingu evokovaná európskymi producentmi ocele (Eurofer) a štátnou administratívou USA sa ukázala ako kontraproduktívna, nakoľko ČER pohrozila obdobnými ochranárskymi opatreniami voči EÚ a USA. V marci 2018 boli rozšírené na všetkých dovozcoch ocele a hliníku do USA. A i keď na poslednú chvíľu sa rozhodlo, že sa nebudú zatiaľ týkať Kanady a Mexika, návrh vyvolal značné znepokojenie EÚ i Číny a Južnej Kórey.

Ukazuje sa, že tento konflikt v prípade eskalácie môže prerásť v globálnu obchodnú vojnu. Emócie krajín vtiahnutých do konfliktu sa rýchle zvyšujú, bez toho, aby si obidve strany uvedomili, že celý proces stráca

racionalitu a očakávané výsledky pravdepodobne neprinesie.

Aké sú fakty? Čína produkuje takmer 50% svetovej ocele, EÚ cca 10% a USA len 7%.

Tato participácia je prejavom veľkosti ekonomík, stavu vnútornej transformácie a významu ocele pre ich celkové napredovanie. Vysoká produkcia Číny bola mnoho rokov „ťahaná“ predovšetkým potrebami industrializácie a exportom, ktorý vzrástol z 27 mil. ton (13% svetového exportu) v roku 2005 na 108 mil. ton (36% svetového exportu).

Rok 2016 bol prejavom postupného znižovania domáceho dopytu, no aj konkurencieschopnosti jej vývozu. Export EÚ v tom istom období poklesol zo 41 mil. ton (19% svetového exportu) na 30 mil. ton (10%) a bol predznamenaný vysokými výrobnými nákladmi.

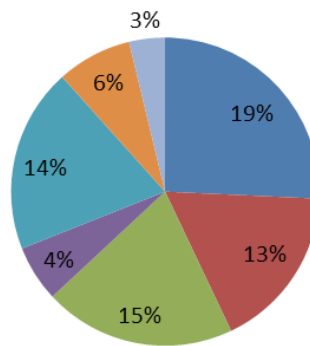
Na zavedenie ďalších ochranných opatrení (2017) Čína reagovala znižovaním produkcie ocele a presmerovaním jej exportných tokov do ostatných ázijských krajín. Výsledkom je, že jej participácia na trhu USA je dnes marginálna. Najväčšími dovozcami sa stali NAFTA

(1/4) a Brazília s Južnou Kóreou a Ruskom (kumulatívne 1/3). Podiel Nemecka je len 3%.

Celkom zákonite sa ponúka viacero otázok, nielen kto bude v tejto akcii víťazom a kto porazeným, ale aj aký má vôbec praktický zmysel. Ukazuje sa, že význam je skôr politický ako ekonomický, ale v žiadnom prípade nie racionálny. Jednoducho v tomto zložitom období potrebujú pravdepodobne politické reprezentácie USA i EÚ dokazovať svoju odhodlanosť i akcieschopnosť pri riešení ťažkostí vlastných ekonomík.

Fakty poukazujú na to, že USA i EÚ „plačia na nesprávnom hrobe“. Ak mali ochranné opatrenia postihnúť Čínu, tak prišli neskoro. Potvrďuje sa však to, že pokiaľ nebude toto rozhodnutie sprevádzané zásadnou reformou celého sektora s cieľom minimalizovať výrobné náklady, modernizovať ho, či skôr úplne utlmiť a prejsť na vyspelé technológie a inovácie, USA i EÚ budú ďalej strácať rastové tempo a ich zaostávanie za ázijskými tigrami sa stane definitívnym. Toto je skutočná výzva plynúca z celého konfliktu.

Podiel krajín na svetovom exporte ocele v roku 2005

■ EÚ ■ Čína ■ Japonsko ■ USA ■ Rusko ■ Brazília ■ India

Tempest in a Teapot

Prof. Ing. Peter Baláž, PhD. | (63) | Head of Faculty of International Business, EUBA

After 2011 it seemed that the USA and the EU have 'dealt' with the impact of the earlier global financial crisis. China contributed in restoring the international balance by lowering its growth speed, and its increase in domestic consumption offered a lot of space and new possibilities to the European and US exporters.

China then saw a downturn, as a natural phenomenon at the end of an industrialization period, which brought about a drop in demand on international commodities markets with catastrophic consequences.

For example, China's import of coking coal dropped only by 15%, but it meant the price dropped from about \$ 200 per ton to less than \$ 50 per ton. It was similar with iron ore or metals.

Chinese companies reacted to the drop in demand by increasing the steel products export, utilizing successfully low cost of labor and energies. This caused panic on both sides of the Atlantic for the first time.

European steel producers (Eurofer) and the US administration threatened to implement antidumping measures, which turned counterproductive, since China

issued similar threats against the EU and the USA. In March 2018, they were expanded to all steel and aluminum importers to the USA. Although Canada and Mexico were exempt at the last minute, the proposal largely unsettled the EU as well as China and South Korea.

This conflict, if escalated, can turn into global business war. Emotions in the countries involved are rising fast, and the parties do not seem to realize that the process is becoming less and less rational and most likely will not bring the expected results.

What are the facts? Globally, China produces almost 50% of steel, the EU around 10% and the USA only 7%.

This ratio reflects the size of respective economies, internal transformation stage and the importance of steel for overall progress in these regions. High production in China was propelled for many years by the industrialization needs and by the export that rose from 27 mil. tons (13% of global export) in 2005 to 108 mil. tons (36% of global export).

2016 saw gradual drop in domestic demand as well as in the competitive ability of export. In the same time, the EU export dropped from 41 mil. tons

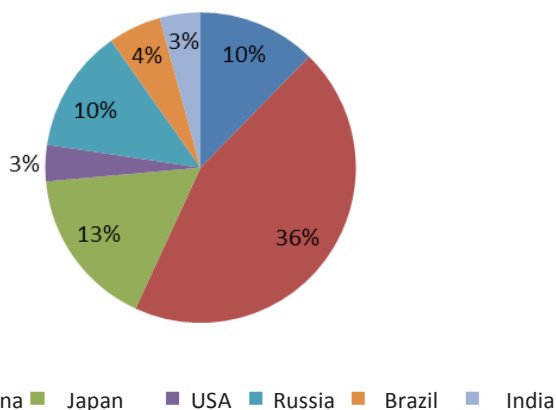
(19% of global export) to 30 mil. tons (10%), and was affected by high production costs.

China reacted to more protection measures implemented in 2017 by lowering the steel production and redirecting its export to other Asian countries. As a result, its participation on the US market is currently marginal. Among the largest importers are NAFTA (1/4) and Brasil, South Korea and Russia (1/3 together). Germany covers only 3%.

Quite naturally, several questions arise here, not only who the winners and losers will be, but also - what practical meaning does this course of action have. The meaning is more political than economic, but it is certainly not rational. Probably, in this complicated time, the US and the EU political representations need to show their resolve and action readiness in dealing with challenges of their own economies.

Facts indicate that the USA and the EU are 'barking up the wrong tree'. If protection measures were to affect China, they came too late. The trend confirms though, that the fundamental reform in the whole sector is needed. The objective should be to minimize production costs, modernize or effectively reduce the industry completely and transfer to high technologies and innovation, otherwise both the USA and the EU will continue to lose growth speed and their lagging behind the Asian tigers will be final. This is the real challenge of this conflict.

Worldwide steel export per country in 2016

Spoločný motor 1,3 TCe od Renault Nissanu a Mercedesu

Erik Stríž | (30) | novinár a freelancer | Bratislava

Spoločný projekt automobiliek Mercedes-Benz a Renault Nissan mal zmysel, nový motor nájde široké uplatnenie.

Downsizing motorov skončil, teraz nastáva nová éra racionálneho upsizingu. Príkladom je nielen koncernový 1,5 TSI od Volkswagenu, ktorý nahradil pôvodný 1,4-litrový agregát, ale aj stále pomerne nový 1,5 VVT-i od Toyoty, ktorý zasa nahradil 1,33-litrový motor predchádzajúcej generácie. Medzi ne sa minulý rok zaradil

inovatívny motor 1,3 TCe. Jeho zaujímavosťou je, že bol vyvinutý Renault Nissanom v spolupráci so značkou Mercedes-Benz a bude sa ponúkať vo výkonnostných variantoch.

Spoločný vývoj komponentov pre automobily a zdieľanie technológií medzi automobilovými značkami nie je žiadnou zvláštnosťou. Človek by si mohol myslieť, že je to dôsledok spolupráce Mercedesu a Renault Nissanu na novej modelovej triede X - luxusných obrích pickupoch, ale tie 1,3-litrové motory nedostanú, ponúkajú sa

výhradne so silnými naftovými motormi. Doteraz Mercedes odoberal od Francúzov motory dCI, TCe a S Ce, tentokrát sa však na vývoji novej generácie TCe priamo podieľal. A s výborným výsledkom: má nové priame vstrekovanie paliva, úpravy na zníženie trenia vo valcoch a ako prvý benzínový motor Renaultu aj filter pevných častíc, čím spĺňa emisnú normu Euro 6c.

Vnútrotný povrch valcov nového motora je vybavený takzvaným Bore Spray Coating, technológiou, ktorú predtým využíval športový automobil Nissan GT

Foto: Renault Nissan, Mercedes-Benz

-R. Jej význam nie je vôbec zanedbateľný, pretože znižuje trecí odpor a zlepšuje prenos teplôt, vďaka čomu môže motor fungovať ešte spoľahlivejšie a efektívnejšie.

Ako prvé ho dostali crossovery Renault Scénic a Grand Scénic, neskôr sa objavila v Mégane a Capture a Mercedes nový agregát využije v modelových triedach A a B.

Benzínový (zážihový) motor s filtrom pevných častíc TCe sa ponúka v štyroch nastaveniach výkonu, ale vždy s rovnakým objemom štyroch valcov. Ide o varianty TCe 115, 130, 140 a 160, ktoré v závislosti od použitej prevodovky ponúknu maximálne výkony 85, 96, 110 a 118 kW.

Dôvod na zanechanie zmenšovania zdvihových objemov motorov je zjavný a bol celkom predvídateľný. Automobily s malými objemami motorov nemali v reálnej prevádzke nižšie spotreby paliva, a teda ani emisie oxidu uhličitého. Najnovšie na to poukazuje nová metodika merania spotreby WLTP, ktorá zohľadňuje aj meniace sa rýchlosti, prudké zastavenia a zrýchlenia. Namiesto toho, aby sa vývojárske centrá sústreďovali na nezmyselné zmenšovanie objemu valcov, optimalizujú motory tak, aby boli účinnejšie bez ohľadu na to, koľko kubických centimetrov paliva zmiešaného so vzduchom vedia spaľiť.

Kľúčové údaje 1,3 TCe:

Zdvihový objem: 1330 cm³

Počet valcov: 4

Emisná norma: Euro 6c

Palivo: benzín

Maximálne výkony: 85, 96, 110 a 118 kW

Maximálne krútiace momenty: 220, 240, 260 a 270 Nm

Emisie CO₂ v Scénicu a Grand Scénicu: od 122 do 125 g/km

Spotreba v Scénicu a Grand Scénicu: 5,4 - 5,6 l/100 km

Prevodovky: 6-st. manuál, 7-st. automatika EDC

Filter pevných častíc; ochrana valcov Bore Spray Coating; variabilné časovanie vačkového hriadeľa

1.3 TCe Engine, Jointly Developed by Renault-Nissan and Mercedes

Erik Striž | (30) | journalist and freelancer | Bratislava

Joint project of Mercedes-Benz and Renault-Nissan proved successful – the new engine will be used on a large scale.

Engine downsizing is over; the era of sensible upsizing begins. Among the examples are Volkswagen's 1.5 TSI that replaced the original 1.4l engine, and Toyota's still relatively new 1.55 VVT-i that replaced the 1.33l engine of the earlier generation. These were joined last year by the innovative 1.3 TCe. Developed in collaboration by Renault-Nissan and Mercedes-Benz, it will be offered in different power levels.

Joint component development and sharing of technology is not new among car manufacturers. One could think that it is a consequence of Mercedes and Renault-Nissan cooperation on a new class X – luxury giant pickups, but these are not getting the 1.3l engines, they come exclusively with powerful diesel engines. Until now, Mercedes was using French engines dCI, TCe and SGe; this time, though, it directly participated in developing the new generation TCe. And with an excellent result: the engine has new direct fuel injection, reduced friction in cylinders and – as the first Renault petrol engine – particulate filter to comply with the Euro 6c emission norm.

The inside of the cylinders feature the so-called Bore Spray Coating, used before by Nissan GT-R. It has significant importance in reducing friction and optimizing heat transfer so the engine can work even more reliably and effectively.

The crossovers Renault Scénic and Grand Scénic were the first to get the new engine; later it

will appear in Mégane and Capture; Mercedes will use it in the A and B class.

Petrol (spark-ignition) engine with particulate filter is offered in 4 power outputs, but always with 4 cylinders: TCe 115, 130, 140 and 160 that will offer maximal performance at 85, 96, 110 and 118 kW depending on the transmission used.

The reason for abandoning the downsizing of the engine displacement is obvious and was quite foreseeable. Cars with smaller engine capacity did not have lower fuel consumption in real use, and therefore no lower CO2 emissions either. This was shown by WLTP, the new methodics of measuring fuel consumption that takes into account changing speed, abrupt stops and accelerations. Development centers do not focus on diminishing the cylinders volume which is pointless, but they tweak the engines to be more effective regardless of how much cubic centimeters of fuel combined with air they can burn.

Key information 1.3 TCe:

Engine (cylinder) capacity: 1,330 cm³

Cylinders: 4

Emission norm: Euro 6c

Fuel: petrol

Maximum performance: 85, 96, 110 and 118 kW

Maximum torque: 220, 240, 260 and 270 Nm

CO2 Emissions in Scénic and Grand Scénic: 122-125 g/km

Fuel consumption in Scénic and Grand Scénic: 5.4-5.6 l/100 km

Transmissions: 6-speed manual, 7-speed EDC automatic

Particulate filter; Bore Spray Coating cylinder protection; double cam-phasing variable valve timing

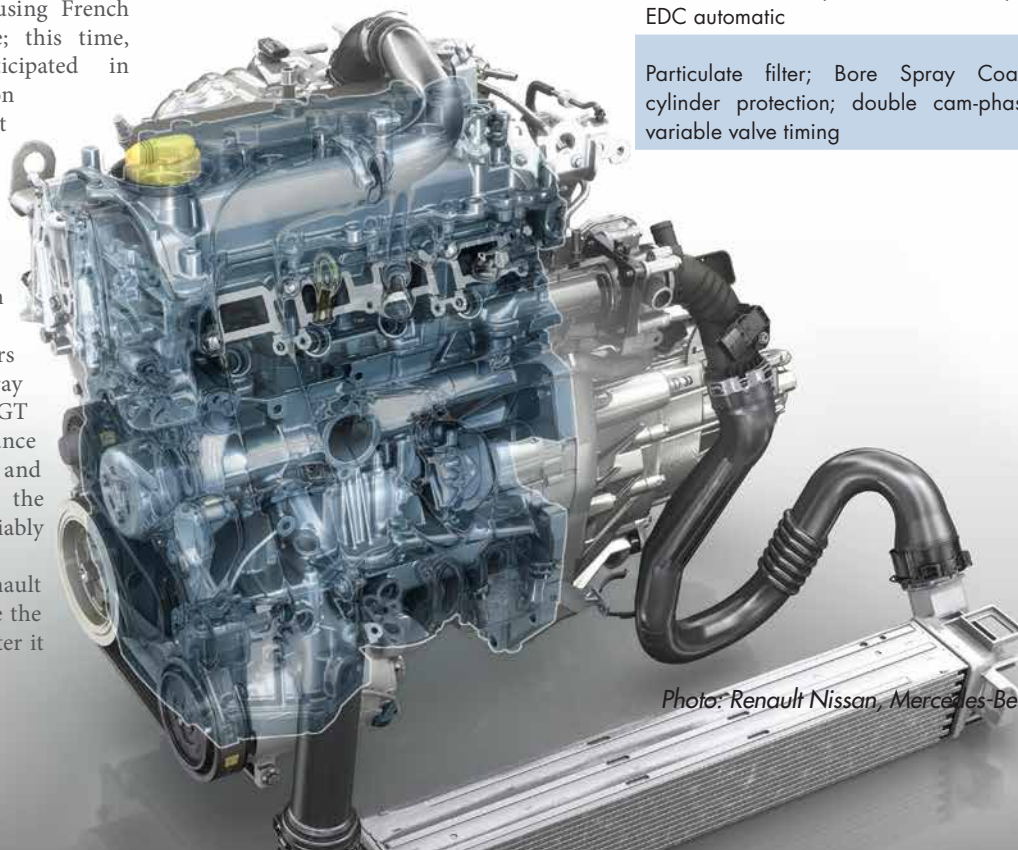

Photo: Renault Nissan, Mercedes-Benz

RENAULT

Passion for life

Renault TALISMAN

Prémiové vozidlá značky Renault

Financovanie 103 % – preplatíte iba 3 %
5 rokov záruka Renault
Servis vozidla na 5 rokov zdarma

Užite si výnimočnú obratnosť a stabilitu vozidla Renault TALISMAN so systémom 4Control®, aktívnym riadením všetkých štyroch kolies.

Servisná zmluva Easy Service pre vozidlo platí na 5 rokov alebo do najazdenia 100 000 km. Preplatenie 3 % platí pri akontácii 35 % a dĺžke splácania 36 mesiacov. Platí len pre podnikateľov a firmy. Renault Finance znamená financovanie poskytované spoločnosťou UniCredit Leasing Slovakia, a.s. Zmluvná záruka Renault 5 rokov/150 000 km (podľa toho, čo nastane skôr) sa riadi konkrétnymi záručnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou kúpnej zmluvy. Renault TALISMAN: spotreba 3,4 – 7,5 (l/100 km), emisie CO₂ 95 – 127 (g/km). Uvedené spotreby paliva a emisie CO₂ sú zmerané metodikou stanovenou podľa platných právnych predpisov vyžadovaných pre homologizáciu vozidla. Vyobrazenie vozidla je iba ilustratívne.

Je tradičné vlastníctvo vozidla v dobe pokroku a inovácií stále výhodné?

Samuel Jesenský | (25) | MaxiRent manager

AVIS®

V súčasnej dobe je v podnikaní, ale aj v bežnom živote každého z nás auto skôr nevyhnutnosťou ako otázkou prestíže. O vozidlá je nepretržitý záujem vo všetkých segmentoch podnikania a finančná dostupnosť vozidiel sa stále zvyšuje vďaka širokej palete možností financovania. Nie každý má však k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na kúpu nového automobilu. A tak si mnoho z nás kladie základnú otázku: „Je vlastníctvo vozidla pre mňa výhodné?“

Financovanie vozidla „cudzími peniazmi“ je dnes mimoriadne žiadaná a komplexná služba. Financovať automobil dnes môžete formou úveru, finančného či operatívneho lízingu alebo dlhodobého prenájomu, pričom každá z týchto možností má svoje za a proti. **V modernej dobe 21.**

storočia sa stáva čoraz väčším trendom vozidlo využívať, a vôbec ho nevlastniť. Úvery či finančné líziny sa odsúvajú mierne do úzadia a do popredia nastupujú formy zdieľanej ekonomiky.

Vzťah ľudí k autám sa totiž postupne mení, ľudia prestávajú vnímať vozidlá ako majetok, a najmä v podnikateľskom sektore ich začínajú vnímať skôr ako službu a úžitok. Prenájom vozidla prináša so sebou hneď niekoľko výhod. Zákazník je odbremený predovšetkým od administratívnej spojenej s obstaraním a prevádzkou vozidla či vozového parku.

Nie je to pritom tak dávno, čo bol dlhodobý prenájom či operatívny lízing vyhradený iba pre firmy či podnikateľov. Medzičasom však aj súkromné osoby začínajú poškľuovať po tejto možnosti a lízingové spoločnosti aj pôžičkovne vozidiel sa dopytu prispôbujú.

Či je pre vás ako bežného motoristu prenájom výhodný, záleží najmä od toho, do akej miery je pre vás vlastníctvo vozidla dôležité a koľko voľných finančných prostriedkov potrebujete na pokrytie nutných či voľnočasových nákladov.

Výhodou prenájmania vozidla je určite fakt, že nemusíte za vozidlo zložiť žiadnu akontáciu vo výške určitého percenta ceny vozidla. Splátky pritom nepokrývajú celú kúpnu cenu vozidla, ale platíte len amortizáciu, čiže rozdiel medzi kúpnu a zostatkovou cenou vozidla v okamihu jeho vrátenia. Okrem toho prenájomatelia vás zbaví únavného inzerovania a zjednávanie s potencionálnymi záujemcami, keďže opätovný predaj vozidla zabezpečí za vás. Požičovne či lízingové spoločnosti majú aj vďaka dlhoročnej spolupráci a objemom dohodnuté priaznivejšie podmienky

nákupu a poistení vozidiel, ktoré môžu ďalej ponúknuť klientovi.

V mesačnej splátke programov **AVIS Lease** a **AVIS MaxiRent** máte **zahrnutý balík služieb**, ktorý obsahuje daň z motorových vozidiel, povinné zmluvné poistenie, havarijné poistenie, sezónne obutie vozidla, registračný poplatok, odhlásenie vozidla, garančné servisné úkony, asistenčné služby, ako aj predplatený ročný nájazd kilometrov. **Jednoducho si**

prenajimate auto aj s komplexnou starostlivosťou a pravidelne svoj vozový park môžete obmieňať.

Poznáte ten pocit z nového auta? S programami **AVIS Lease** či **AVIS MaxiRent** **môžete každý rok, dva, či tri jazdiť vozidlo inej kategórie, značky, motorizácie a výkonu.** Za vozidlo platíte každý mesiac rovnakú splátku, pričom ide o váš daňovo uznateľný priamy mesačný náklad.

Skúste si teraz opäť položiť otázku: „Je vlastníctvo vozidla v dnešnej dobe pre mňa výhodné?“ Odpoveď, samozrejme, nie je vždy jednoznačná. No pokiaľ sa potrebujete naplno venovať práci či podnikaniu a zaťažuje vás administratíva spojená s nákupom, predajom a správou vozového parku, **bezstarostné prenájmanie nového auta je pre vás tá správna voľba. Predsa nepotrebuje vlastniť, aby ste si vozidlo vedeli užiť.**

Are There Advantages to the Traditional Car Ownership in the Age of Progress and Innovations?

Samuel Jesenský | (25) | MaxiRent manager

A car today is more a necessity than a sign of status, whether it is in business or in everyday life. The interest in cars is consistent across all business areas and thanks to wide range of financial opportunities cars are more and more affordable. Still, not everyone has enough resources available to buy a vehicle. Many of us are asking: “Is there an advantage for me in owning a car?”

The complex service of funding a car by ‘someone else’s money’ is currently in high demand. You can fund a car by a loan, finance or operating lease or long-term hire, and all of the options have their pros and cons. **The trend in modern 21st century is leaning more and more towards using the vehicle without owning it. Loans or finance leases are being pushed to the background with forms of shared economy coming forward.**

This is due to our changing relationship to cars; people cease to perceive a car as an asset, and see it more as a service and benefit, especially in the business sector. Renting a vehicle immediately offers several advantages. The user does not have to deal with the paperwork and activities connected

to getting and operating a car or a fleet of cars.

It is not so long ago, that long-term hires or operating leases were exclusively available to businesses. Meanwhile, individuals are also interested in this service and lease companies and car rental businesses are adjusting to the demand.

Whether a car hire has advantages for you as a common user, depends on how much the car ownership is important for you as well as the financial resources you have available to cover your necessary and recreational expenses.

One advantage of hiring a car is that you do not have to make any down payment of a set percentage from the price of the vehicle. Regular payments do not cover the whole buying price; you are only paying amortization, that means the difference between purchase value and residual value of the car in the moment of its return. At this point, **the lessor** also saves you the tiring advertising and dealing with potential buyers, since **they will arrange the sale of the vehicle.** Car rental businesses and lease companies, due to long-lasting cooperation and volume of contracts, have negotiated more favorable conditions when buying or

insuring the cars, and they can offer these to their clients.

Monthly payments in **AVIS Lease** and **AVIS MaxiRent** programs **offer a service package** of the car tax, compulsory insurance, insurance for accidents, seasonal tyres, registration and de-registration fee, warranty servicing, assistance services and pre-paid annual mileage. You are simply **renting a car with a complex care package and you can regularly exchange your fleet.**

Do you know that feeling a new car gives you? With **AVIS Lease** and **AVIS MaxiRent** you can have a car of a different category, brand, motorization and performance every year, or two, or three. You pay monthly installments and it is your taxable direct monthly expense.

Ask yourself again: “Are there advantages for me in owning a vehicle today?” The answer, naturally, is not always straightforward. But if you need to devote yourself fully to work or running a business, and taking care of purchasing, selling and maintaining a car fleet is a burden, **renting a new car without any stress is the right choice for you. You do not need to own the car to be able to enjoy it.**

Peugeot 508: Nový Olymp francúzskej elegancie

Erik Stríž | (30) | novinár a freelancer | Bratislava

Automobilka Peugeot definitívne vstúpila do sveta prémiovosti a prestíže. Modelom 508 demonštruje schopnosť držať krok s dobou, a dokonca ju v niečom predstihnúť.

Ostré výrazné črty, dramatický dizajn exteriéru, interiér s dôrazom na ergonómiu a estetiku a vysoko efektívne motory. Nová 508 je vlajkovou loďou francúzskej značky a vysoko prevýšila očakávania. Naživo ste ju mohli vidieť na bratislavskom Autosalóne 2018, dnes už sedan figuruje v ponuke slovenských predajcov.

Vzhľad sedanu sa líši od predchodcu, avšak dizajnérom sa podarilo zachovať

kontinuitu a charakter. Má elegantnú siluetu rešpektujúcu kľúčové prvky karosárskeho vyhotovenia sedanu, avšak bez problémov ho môžeme považovať aj za štvordverové kupé, prípadne Gran Coupe. Výrobca ho označuje ako Fastback. Každý vie, že sa pozerá na top model výrobcu, nemusí ani zbadať číslce 508 na prednej hrane kapoty. A to je iba jedna z inovácií, ktoré výrobca modelu doprial. Dĺžka vozidla je 4,75 metra, zaujmú bezrámové dvere a full-LED zadné svetlomety s motívom levích pazúrov. Najväčšie zmeny však vidíme v interiéri.

Interiér nachádza inšpiráciu vo svete SUV, príbuznosť s modelmi 3008 a 5008 je

očividná. Moderna sa snúbi s vysokým komfortom, nemožno prehliadnuť skvelý kompaktný volant, masívnu stredovú konzolu s vysokým tunelom a digitálnu palubovku uloženú až nad úrovňou volantu. Peugeot sa veľmi efektívne vyhýba gýčovosti a nevkus, moderným spracovaním interiéru však výrazne vytŕča z radu ostatných podobných automobilov. Súčasťou takzvaného i-Cockpitu je 12,3-palcový farebný displej pred volantom, druhý 10-palcový displej na stredovej konzole a tiež ambientné LED osvetlenie.

Jednou z technických vychytávok je schopnosť vozidla vidieť aj v úplnej tme vďaka infračerveným kamerám, ako aj 3D

Foto: Peugeot

prostredie virtuálneho kokpitu, aké nenájdete v žiadnom automobile inej značky. Aj napriek tomu, že nový 508 nevie jazdiť autonómne, s balíčkom Pack Drive Assist Plus dokáže samočinne udržiavať jazdu v pruhu a prispôbovať rýchlosť podľa aktuálnych podmienok na cestách.

V ponuke predajcov sa 508 objavuje s naftovým motorom 2.0 BlueHDi 180

a benzínovým 1.6 PureTech 180 spĺňajúcim normu Euro 6. 2. Otvorene sa špekuluje o tom, že sa čoskoro dočkáme aj hybridu. Lákadlom modelu je automatická prevodovka EAT8 schopná komfortného, ale aj výrazne športového jazdného režimu.

Peugeot 508: New Heights of French Elegance

Erik Striž | (30) | journalist and freelancer | Bratislava

Peugeot definitely entered the world of premium and prestige. With the 508 model, the manufacturer demonstrates the ability to keep up with time, and even get ahead of it.

Sharply defined features, dramatic exterior design, the interior with an emphasis on ergonomics and aesthetics, and highly effective engines. Peugeot's new

flagship 508 exceeded expectations by a lot. You could have seen it at the Autosalon 2018 in Bratislava, and today, you can already order the sedan from Slovak dealers.

The sedan looks differently from its predecessor, but the designers preserved the continuity and character. An elegant silhouette respects the key features of a sedan, but we can easily take it for a 4-door coupe or a gran coupe. The manufacturer calls it Fastback. It is obvious that we are looking at Peugeot's top model even without seeing the 508 digits on the front edge of the hood. And this is just one innovation. The length of 4750 mm, frameless doors and full LED rear lights with the signature 'claw effect' caught our attention, too. Biggest changes, however, can be found in the interior.

The interior is inspired by SUVs, its links with 3008 and 5008 models are undeniable. Modern features and high comfort: excellent compact steering wheel, substantial center console with a high tunnel, and a digital dashboard placed

above the steering wheel level are some of them. Peugeot effectively avoids kitsch and bad taste, and with its innovative interior surpasses other cars in the same range. Inside the Peugeot i-Cockpit you can find 12.3in color display in front of the wheel, another 10in touchscreen on the center console, as well as ambient LED lighting.

The car's ability to see in the dark due to infra-red cameras, as well as 3D i-Cockpit virtual environment, unique to Peugeot, are just two of technological highlights. The new 508 does not have autonomous driving option, but with the Pack Drive Assist Plus it adjusts lane positioning and speed according to momentary conditions on the road.

The 508 is offered with the 2.0 BlueHDi 180 diesel engine and 1.6 Pure Tech 180 gas engine complying with the Euro 6.2 emission norm. Rumor has it that we should expect the hybrid soon. The automatic gearbox EAT8 enables all driving modes, from comfort to sport.

NOVÝ RAD SUV PEUGEOT

MÁME SUV PRE KAŽDÉHO

MESTSKÉ SUV
PEUGEOT 2008

UŽ OD 12.590 €

VŠESTRANNÉ SUV
PEUGEOT 3008

UŽ OD 19.990 €

7-MIESTNE SUV
PEUGEOT 5008

UŽ OD 21.790 €*

PEUGEOT

PEUGEOT MÁ SUV PRE KAŽDÉHO.

Nezáleží, ako ďaleko sa chystáte. Ani akú veľkú máte rodinu alebo koľko máte priateľov. Ani na tom, aké dobrodružstvo sa chystáte prežiť. PEUGEOT má SUV, ktoré vám to umožnia. Mestské SUV PEUGEOT 2008, všestranné SUV PEUGEOT 3008 a 7-miestne SUV PEUGEOT 5008 môžete mať s predĺženou 4-ročnou zárukou a s výhodným financovaním bez navýšenia. Viac na peugeot.sk.

PEUGEOT odporúča **TOTAL** **PEUGEOT FINANCE**

Kombinovaná spotreba 3,5 – 7,3 l/100 km, emisie CO₂ 90 – 165 g/km. Ilustračné foto.

* cena 5-miestnej verzie (7 miest za príplatok)

Robotickí záchranári

Prof. Ing. Peter Hubinský, PhD. | (54) | Ústav robotiky a kybernetiky, Fakulta elektrotechniky a informatiky, STUBA

Roboty boli v minulosti v rôznych vedecko-technických románoch a filmoch vykresľované väčšinou v negatívnom svetle, prielom urobil až spisovateľ Isaac Asimov návrhom 3 zákonov, ktoré by mali roboty dodržiavať. Hneď prvý zákon hovorí o tom, že „robot nesmie ublížiť človeku alebo svojou nečinnosťou dopustiť, aby bolo človeku ublížené“. Dnes je v reálnom živote mnoho aplikácií smerujúcich k záchrane ľudských životov, kde sa s úspechom uplatňujú práve robotické zariadenia. Záchranárske roboty človeku nielenže neubližujú, ale naopak, snažia sa zachrániť mu život.

Roboty môžu byť použité v prípade živelných pohrôm (zemetrasenia, záplavy a pod.) alebo pri úniku nebezpečných chemických látok z priemyselných prevádzok, na vyhľadávanie živých ľudí, ktorým je potrebné poskytnúť pomoc alebo ich evakuovať. Typickým je použitie lietajúcich dronov vybavených kamerami, termokamerami a inými citlivými prístrojmi schopnými zmapovať rozsah katastrofy a lokalizovať živých ľudí. V prípade, že ich nie je možné okamžite evakuovať, drony im môžu doručiť lieky, potraviny a vysielacky na udržiavanie spojenia. Podobnú funkciu poskytujú aj malé pásové alebo plaziace sa drony, ktoré sa do zničených budov, do bane a iných priestorov so zlou dostupnosťou môžu dostať napríklad vetracími otvormi.

V prípade rozsiahlych prírodných katastrof typicky dochádza k prerušeniu

dodávky elektrickej energie, a tým pádom aj k vypnutiu telefonického a internetového spojenia. Robotická vzducholod' nesúca prenosnú rádiovú základňu môže pre postihnutú oblasť na potrebný čas toto spojenie obnoviť a umožniť tak uviaznutým ľuďom spojiť sa so záchranármi, lekárom či svojimi blízkymi.

Roboty majú svoje aplikácie aj pri hasení požiarov, keďže pomocou termokamier môžu lokalizovať hlavné ohnisko resp. dokážu monitorovať situáciu pri rozsiahlych lesných požiaroch. Robota je možné poslať na prieskum aj do budov, ktorým hrozí v krátkom čase zrútenie. Dajú sa, samozrejme, použiť aj pri samotnom hasení, kde sa nasadzujú v situáciách, ktoré sú už pre ľudských hasičov životne nebezpečné.

Drony sa používajú aj v prípade vyhľadávania lyžiarov uväznených pod vrstvou snehu po páde lavíny. Lyžiarci musia byť však vybavení vhodným typom rádiomajáka. Roboty môžu pomôcť aj pri vyhľadávaní horolezcov stratených v zložitom horskom teréne a podobných situáciách.

V Austrálii vznikla aplikácia na monitorovanie blízkych pobrežných vôd a vyhľadávanie typickej siluety žraloka. V prípade akéhokoľvek podozrenia sa vydáva zákaz kúpania, resp. prijímajú sa ďalšie opatrenia.

Úspešne overenou aplikáciou je aj poskytovanie pomoci topiacim sa, keď plavčík z pobrežia vyšle nafukovací rýchločln k topiacemu sa alebo mu z lietajúceho drona zhodí záchrané koleso. Pravdaže, následne

vyrazí na záchranú akciu aj záchranársky člen s ľudskou posádkou.

V prípade úniku jedovatých látok alebo nehôd v jadrových elektrárnach je kľúčové zmapovanie územia, kde hrozí nebezpečenstvo. To sa dá realizovať pomocou vhodných typov meracích prístrojov umiestnených na lietajúcich alebo po zemi sa pohybujúcich robotoch. Na prácu v silnom rádioaktívnom zamorení je však potrebné roboty náležite upraviť, aby sa zabránilo ich poškodeniu rádioaktívnym žiarením.

Lietajúce drony sa dajú využiť aj pri prieskume terénu v okolí dopadu havarovaného lietadla, robotické ponorky sú využívané pri vyhľadávaní trosiek lietadiel alebo potopených lodí na morskom dne. Tu nejde o priamu záchranu ľudských životov, avšak poznanie príčin nehody pomocou lokalizácie čiernych skriniek v prípade lietadiel môže byť pri predchádzaní podobným haváriám v budúcnosti kľúčové.

Rescue Robots

Prof. Ing. Peter Hubinský, PhD. | (54) | Institute of Robotics and Cybernetics, FEE & IT, STUBA

In the past, sci-fi novels and films portrayed robots mostly in a negative light. The breakthrough came with Isaac Asimov and his three laws that robots should adhere to. The first law states that “a robot may not injure a human being or, through inaction, allow a human being to come to harm”. Today, there are many applications successfully using robotic devices in rescuing human lives. Rescue robots not only do not injure human beings, but the contrary, they are trying to save their lives.

Robots can be used in natural disasters (earthquakes, floods etc.), during dangerous chemical leaks from industrial plants, or in search for survivors who need assistance or evacuation. A common example is the use of drones equipped with cameras, thermal cameras and other sensitive devices to map the scale of a disaster and localize survivors. If immediate evacuation is not possible, drones can deliver medication, food and radio transmitting devices for maintaining connection. Similarly, damaged buildings or mines, for example, can be difficult to access, and small unmanned crawling vehicles or devices with tracks can get in through airing shafts and vents.

Power cuts, common in case of a large natural disaster, also mean an interruption

of phone and internet connection. Robotic zeppelin bringing a portable radio transmitting station can re-establish the connection in the affected area and enable the survivors to reach emergency services, doctors or their loved ones.

Robots are used in firefighting, since they can localize the main center of the fire or monitor the situation in forest fires. Robots can be sent to buildings where collapse is expected. And, of course, in extinguishing the fire itself, robots can be used in situations dangerous for human firefighters.

Drones are used in search for skiers caught under snow after an avalanche – if skiers are equipped with an appropriate avalanche beacon. Robots can help in search for mountaineers lost in a difficult terrain or similar situations.

An application to monitor close coastal waters to detect a typical shark silhouette was developed in Australia. If suspicion is raised swimming is banned and other precautions put in place.

Drones were successfully used in helping people at risk of drowning – the lifeguard sends them an inflatable life raft or a drone deploys a life jacket before a manned life boat reaches them.

In case of poisonous leaks or nuclear accidents mapping of the potentially dangerous territory is crucial. Measuring devices carried by flying or crawling robots can do that. In case of strong radioactive contamination, robots need appropriate proofing to prevent being damaged by radiation.

Drones can be used in search of the terrain around a plane crash; robotic submarines search for remains of crashed planes or sunken ships. This does not mean saving human lives on site, but learning about causes of the crash by recovering the planes' black boxes can be helpful in preventing a similar accident in the future.

Projekt iKid

Soňa Zajačková (32) | Bratislava | šéfredaktor United Life

Nejde o nový výrobok nemenovanej značky. Innovative Kid, v skratke iKid, (Vynachádzavé dieťa) umožňuje žiakom základných škôl a gymnázií už od roku 2013 rozvíjať kreativitu a podnikateľského ducha. Pri zrode tejto myšlienky bol Kenneth Ryan, výkonný riaditeľ KPMG. Čo ho k tomu viedlo? Vlastné presvedčenie, že hociktorý detský nápad má potenciál zmeniť svet.

My v programe iKid sme presvedčení, že každé dieťa môže prísť s nápadom, ktorý zmení svet.

Kenneth Ryan, KPMG

Cieľom tohto celoslovenského súťažného projektu je podporiť novú generáciu mladých inovátorov. Zároveň sa kladie dôraz na zaradenie zlepšovania podnikateľských zručností do vzdelávacieho procesu.

Žiaci vo veku od 10 do 14 rokov majú možnosť rozvíjať svoje nápady v bezpečnom a podnetnom prostredí. A každoročnou

lákavou výhrou je výlet do Dublinu, spojený s návštevou firiem, ako sú Google či Facebook. Okrem toho majú možnosť stretnúť inšpiratívnych a úspešných profesionálov ako svojich mentorov a zúčastniť sa exkurzií do zaujímavých firiem z celého Slovenska.

Mnohí to vnímajú tak, že naše deti sú naša budúcnosť. Aj preto vznikol tento doteraz slovenský unikát.

Viziou a ideou projektu je, aby žiaci zážitkovým učením pochopili, že je v ich silách svoje nápady aj zrealizovať. Počas šiestich mesiacov sa naučia zodpovednosti, pochopia dôležitosť tímovej práce a získajú odvahu skúšať nové veci. Pod vedením učiteľov a mentorov z prostredia skutočného biznisu žiaci vytvárajú svoj vlastný start-up a prechádzajú rovnakými fázami ako každý začínajúci start-up.

Účastníci projektu iKid absolvujú nasledujúce fázy. Pri generovaní nápadov sú žiaci vedení k inovatívnym riešeniam existujúcich problémov, keďže mnohé úspešné start-upy svoj nápad získali práve takto.

V druhom kroku sa venujú prieskumu trhu a spoznávajú svojho zákazníka. Nasledovne sa vytvára prototyp alebo pracovná verzia produktu. Posledným krokom je vytvorenie marketingovej stratégie a celkovej prezentácie produktu, kde už sa medzi predstavivosťou nekladú.

Skúsení učitelia a mentori sa so žiakmi stretávajú formou workshopov alebo terénnych akcií a pomáhajú taktiež s prípravami na záverečné prezentácie. Okrem KPMG, ktorá stála pri jeho zrode, sú

aktívnymi partnermi a projekt podporujú aj DELL, Google, ESET a mnohé iné firmy.

Počas celého trvania projektu sa zapojilo 250 žiakov s vyše 1700 vlastnými nápadmi na podnikanie. Doteraz bolo vytvorených 44 funkčných prototypov a zainvestovaných bolo vyše 1100 dobrovoľníckych hodín.

Rozhodne chceme posilniť schopnosť študentov neprijímať status quo a konštruktívne ho testovať.

Kenneth Ryan, KPMG

PetGuard

Ako zabaviť zviera cez mobilnú aplikáciu vo chvíľach, keď nie ste doma. Teraz ide síce o prototyp, no bude aj hádzať psovi granule a otočí sa aj o 360 stupňov, aby majiteľ cez mobil videl, čo jeho zviera robí.

Flasky

Rýchlovarná kanvica a termoska v jednom. Čaj vie pripraviť za 20 sekúnd.

Smartbike

Mobilná aplikácia a samoobslužný stojan na bicykle, pomocou ktorých sa dá zapožičať bicykel.

Project iKid

Soňa Zajačková (32) | Bratislava | editor-in-chief United Life

i Kid is not a new product of a new brand. Since 2013, Innovative Kid, abbreviated as iKid, enables elementary and high school students develop their creativity and entrepreneurial spirit. Kenneth Ryan, managing partner in KPMG, was behind this idea. What motivated him? His own belief that any kid's idea has potential to change the world.

At the iKid program, we believe any child's idea can change the world.

Kenneth Ryan, KPMG

Aim of this competition project is to support the new generation of young innovators in Slovakia. In the same time, implementation of entrepreneurial skills programs into education process is emphasized.

It is essential to reinforce students' ability to challenge the status quo and to do so constructively.

Kenneth Ryan, KPMG

Students aged 10 – 14 have the opportunity to develop their ideas in a safe and stimulating environment. There is an annual attractive award – a trip to Dublin with a visit to Google or Facebook or

a similar company. Besides the award, the students meet inspiring and successful professionals as their mentors and visit interesting companies in Slovakia.

Innovative Kid

Many people see our children as our future. That is the reason why this program, unique in Slovakia, was created.

Vision and mission of the project is for students to understand through experiential learning that they have power to make their ideas happen. During six months they learn responsibility, understand the importance of team work and gain courage to try new things. With guidance from their teachers and mentors who come from real business environment, students create their own start-up and move through its stages as any real start-up would.

PetGuard

How to entertain your pet through a mobile app when you are not home. Although it is a prototype for now, it will also give granules to the dog and it will be able turn full 360° so that the owner could see what their pet is doing.

Flasks

Boiling kettle and a thermal flask in one. Boils tea in 20s.

Smartbike

A mobile app and self-service bike stand through which you can hire a bike.

Project iKid has several stages. At first, students generate ideas and are encouraged to come up with innovative solutions to existing problems, since this is how many successful start-ups got their ideas.

Then they research the market and get to know their customer. After that a prototype or working model is created. Last step is to come up with a marketing strategy and the overall product presentation where there are no limits to imagination.

Experienced teachers and mentors meet students in workshops or excursions outside school and help them also with final presentations. Besides KPMG who initiated the project, among others partners and supporters are DELL, Google, ESET and many other companies.

Since the project started, 250 students participated with more than 1,700 of their own business ideas. 44 functional prototypes were created so far and more than 1,000 volunteering hours invested.

Tony Achmat

Človek s veľkým srdcom

Soňa Zajačková (32) | Bratislava | šéfredaktor United Life

Iba pred niekoľkými dňami ma zastihla správa, ktorej sa mi najprv nechcelo uveriť. Viem, že život je vo svojej podstate definovaný smrťou, a verím, že Tony sa po svojom odchode z tohto sveta nachádza na dobrom mieste. Ťažko uveriť mi však bolo preto, lebo nikto z nás nemal pocit, že jeho púť sa chýli ku koncu. V žilách mu kolovala radosť a chuť žiť. Využíval každý deň na oslavu ľudskosti. Vlastnoručne vytváral svet, v ktorom chcel žiť. Živo mám v pamäti náš rozhovor o kreativite. Sedeli sme v preplnenej kaviarni a Tony sa spýtal, koľkí z týchto ľudí podľa mňa vedia kresliť. Odvetila som, že každý jeden, a on sa len usmial a prikývol. Vtedy som vedela, že vie.

Kto bol Tony Achmat?

Sám sa nazýval sprostredkovateľom pomocou komunikácie, koučingu a záujmu o druhých. Veľa toho prežil, nikdy sa nevzdal, bol filantropom, priateľom a dôverníkom, vzorom a inšpiráciou. Pre každého bol niečím iným, a predsa ho ľudia väčšinou považovali za jedinečného človeka, ktorého bolo ctou poznať. V ľuďoch a vo svete vôkol seba vynášal na povrch to pravdivé. Tony bol jedným z našich skalných a obľúbených prispievateľov. Zanechal po sebe stopu a my sme vďační, že jeho publikačná činnosť pre náš magazín je jej súčasťou.

„Ľudia často zabudnú, čo ste povedali, ale budú si pamätať, ako sa s vami cítili.“

Osud ho zavial do mnohých miest sveta, žil a pracoval na viacerých kontinentoch vrátane Austrálie, Ázie a Európy. Narodil sa v Indonézii, vyrastal v sirotinci a ako vietnamský veterán zažil aj túto stránku ľudstva. Istý čas strávil v budhistickom kláštore. Časť života prežil v Austrálii, kde okrem iného vlastnil architektonicko-záhradnícku firmu. Posledné tri dekády bola jeho základňou

„Mojimi hodnotami sú angažovanosť, úprimnosť a ľudskosť – vďaka nim mám také vzťahy s ľuďmi, aké iní nemajú“

Praha, kde sa venoval činnosti kouča, trénera a verejného spíkra, avšak pravidelne trávil veľa času na Srí Lanke, kde rozvíjal mnohé filantropické projekty.

Práca ako poslanie

Záujem o druhých, úprimnosť a ľudskosť mali najvyššie miesto v rebríčku Tonyho hodnôt. Bol pevným zástancom prístupu „ak nežiješ naplno, umieraš“ a mal iba málo strpenia s vlažným prístupom k životu.

Ako sám vravel, jeho schopnosť ukázať druhým ich hodnotu tvorila základ jeho práce a filozofie.

Počas prednášok sa sústredil na to, aby jeho poslanstvo bolo jasné, zrozumiteľné a motivovalo publikum k lepšiemu. Tie isté hodnoty zdôrazňoval aj pri business koučingu a mentoringu, čo mu prinieslo nemalý úspech a uznanie mnohých lídrov a manažérov. Ocenením jeho celoživotného

diela bola aj Cena za tréning a rozvoj lídrov (Global Trainer and Leadership Developer Award), ktorú si prevzal v roku 2017 v Mumbai v Indii pri príležitosti jubilejného 25. celosvetového kongresu personalistov (World HRD Congress).

Neustále v pohybe

Svoju prácu vnímal ako poslanie a toto poslanie zmenilo životy tisícom. Posledné obdobie cítil, že ťažisko jeho práce sa presúva na Srí Lanku, kde budoval školu pre deti, podporoval miestnu komunitu a chystal sa na život v kruhu svojej adoptívnej srílanskej rodiny. Ako sa vravieva, človek mieni, Duch mení.

„Schopnosť ukázať ľuďom ich hodnotu tvorí základ mojej práce.“

Petra Kováčová, Managers Inc, partner

Tony Achmat – človek s veľkým srdcom, odvahou, vždy pripravený predčiť očakávania a zanechať v ľuďoch silný odkaz, myšlienky, pohnútky k zmenám a poskytnúť podporu na ceste k zmene.

Človek, ktorý vám venoval plnú pozornosť, vždy keď bol s vami. Vedel rozpoznáť a vycítiť podstatu, zachytiť dôležité informácie a odhaliť jadro vecí.

Mne osobne pomáhal odhaľovať moje danosti a zmenil moje myslenie. Ovplynul ma a podporoval pri dôležitých životných rozhodnutiach.

Vážila som si jeho úprimnosť, otvorenosť, skutočný záujem, pozornosť a podporu. Jeho priateľstvo bolo nesmiernym obohatením môjho života.

Bol to človek, ktorý tu bol pre druhých, pomáhal a podporoval ich pri životných zmenách, otváral nielen oči, ale aj srdcia.

Svojou praxou ako tréner a kouč ukazoval ľuďom ich talenty a otvorenou spätnou väzbou nastavoval zrkadlo. V zložitých situáciách hľadal možnosti riešenia a s ľahkosťou a prehľadom ich nachádzal. Ľuďom dodával odvahu, motivoval ich k lepším výkonom, ale hlavne vždy odovzdal dôležitý odkaz. Dával ľuďom jednoduché návody na zlepšenie, ktoré vychádzali z jeho dlhoročnej praxe a širokeho prehľadu.

Riadiť sa srdcom a intuíciou, veril v dobro a potrebu pomáhať.

Neprekvapilo ma, keď som sa dozvedela, že Tony pravidelne meditoval. Bol presvedčený, že my ľudia sme spirituálne bytosti, ktoré majú dušu a poslanie na tomto svete. Mal silné prepojenie a vhlad do sfér, ktoré nie sú uchopiteľné logickým zmyslaním, ktoré sú však neoddeliteľnou súčasťou našich životov, pretože z nich vyviera, kto sme. Tony ich vedel vnímať a prenášať do sveta hmatateľného. Som presvedčená, že práve preto malo jeho poslanstvo taký široký dosah a zanechalo takú hlbokú stopu.

Vladimír Orth, výkonný riaditeľ United Group, zakladateľ magazínu United Life.

Tony Achmat, náš priateľ, náš vzor.

Tonyho som spoznal, keď sme ako nadácia podporovali istý projekt. Až neskôr som si uvedomil, že najväčším ziskom z tejto podpory bolo práve stretnutie s Tonym, možnosť spoznať úžasného človeka, ktorým Tony bol.

Nadchol ma už počas prvého rozhovoru, svojou životnou energiou, zmyslom pre ľudskosť a chuťou pomôcť. Tonyho hlavným poznávacím znamením bolo, že veľmi rýchlo vedel rozpoznáť typ človeka a jeho hodnoty. Podľa toho aj celý rozhovor viedol. Myslím, že sme si hneď od prvého stretnutia sadli, a bol som nadšený z pocitu, že kedykoľvek sa s ním môžem porozprávať. Tony nikdy nepovedal nie! Bol človekom, akého je v dnešnom svete ťažké nájsť. Nemal problém rozprávať sa s mladými ľuďmi, ktorých som za ním priviedol cez víkend v rámci projektu na podporu ich vzdelávania. Mal jasno v tom, čo chce a čo nie. V každom okamihu cítil a vnímal svoje okolie, aj keď možno to okolie si to ani neuvedomovalo. Bol to úžasný človek, ktorý bude veľmi chýbať aj mne a našim priateľom z United Life. Som presvedčený, že jeho konanie malo pozitívny vplyv na množstvo ľudí. Verím, že v nás všetkých, ktorí sme mali možnosť s ním pracovať, ostal kus toho, čo sa snažil každému dať. Pokoj, pokora, vyrovnanosť, úprimnosť, ľudskosť, snaha pomôcť a veľkorysosť.

Bol to človek s veľkým srdcom, ktorý nezištne pomáhal a nič za to nečakal.

Myšlienky Tonyho Achmata budeme nosiť vo svojich srdciach navždy.

Tony Achmat Man With a Big Heart

Soňa Zajačková (32) | Bratislava | editor-in-chief United Life

Just a couple of days ago, I heard the news that I did not want to believe at first. I know that life in its essence is defined by death and I believe that Tony is in a good place after leaving this world. The news was hard to believe because none of us felt that Tony's journey was coming to an end. He exuded joy and zest for life. Every day was

a celebration of humanity for him. He was creating the world he wanted to live in himself. I remember our conversation about creativity. We were sitting in a busy café and Tony asked me what do I think how many people here can draw. I said each one of them and he just smiled and nodded. I knew then that he understood.

Who was Tony Achmat?

He called himself an enabler through communication, coaching and caring for others. He lived through a lot, never gave up, he was a philanthropist, a friend and a confidant, an example and an inspiration. For each individual Tony represented something else, and majority of people

thought of him as a unique individual who they had the honor to know. Tony was one of our regular and favorite writers. He left a legacy behind and we are grateful that his writings for our magazine are part of it.

Fate took him to many cities in the world; he lived and worked on several continents including Australia, Asia and Europe. He was born in Indonesia, grew up in an orphanage and as a Vietnam veteran he learnt about this side of human beings, too. He spent some time in a Buddhist monastery. He lived in Australia where he owned and managed a large landscaping firm besides other activities. In the last three decades he was based in Prague, The Czech Republic, where he worked as a coach, trainer and a public speaker. He was also spending a lot of time in Sri Lanka developing several philanthropic projects.

Work as a mission

Interest in others, candidness and humanity were Tony's top values. He championed the 'get busy living or get busy dying' outlook and had little patience with the 'it's okay' attitude.

As he himself used to say his ability to show others their value had been a cornerstone of his work.

In his speeches Tony focused on delivering a message that is clear, understandable and motivates the audience to do better. He emphasized the same values in business coaching and mentoring which brought him great success and appreciation from many leaders and CEOs. The Global Trainer and Leadership Award that he was awarded at the 25th silver jubilee year of the World HRD Congress in Mumbai, India, in 2017 was an acknowledgement of his lifelong work.

"My ability to show people their own value has been a cornerstone of my work."

"It's not just the words people will remember, but how I made them feel afterward."

Always moving

He saw his work as his mission and this mission changed the lives of thousands. Recently he felt that most of his work was moving to Sri Lanka where he was building a school for children, supporting a local community and getting ready to live with his adoptive Sri-Lankan family. As the saying goes, man proposes, God disposes.

I was not surprised to learn that Tony meditated regularly. He believed that we humans are spiritual beings who have a soul and a task in this world. He had a strong connection and insight into realms that are not comprehensible by logical thinking but

Petra Kováčová, Managers Inc partner

Tony Achmat — man with a big heart, courage, always ready to exceed expectations and leave a strong message in people, plant ideas and impulses to change, and support people on their way to change.

Man who paid full attention to you whenever he was with you. He was able to see and feel the essence, pick up important information and show the core of an issue.

Personally, he helped me to uncover my gifts and change my way of thinking. He influenced me and supported me through important life decisions.

I valued his honesty, openness, real interest, attention and support. His friendship was a tremendous enrichment in my life.

He was someone who was here for others, who helped them and supported them through life changes; he opened not only eyes, but also hearts.

In his work as trainer and coach he showed people their talents and by an open feedback held a mirror to them. He always looked for possible solutions, no matter how complicated the situation was, and found them easily with a bigger picture in mind. He gave people courage, motivated them to better performance, but mainly he always had an important message. He gave people simple tips for improvement that came from his years-long practice and broad knowledge.

Tony listened to his intuition and heart, and believed in goodness and the need to help.

"My values are being engaged, candid and human — all values that enable me to connect with people in ways others can't."

that are nevertheless part of our lives; our essence springs from there. Tony was able to perceive these spaces and bring them into the tangible world. I believe that is the reason why his message had such a broad reach and left such a deep trace.

Vladimír Orth, CEO United Group; founder of United Life magazine

Tony Achmat - our friend, our role model.

I met Tony through our foundation, through a project we were supporting. Only later it occurred to me that the biggest benefit of the project was my meeting with Tony — an opportunity to get to know the amazing person that Tony was.

He impressed me right away during our first conversation, by his energy, sense for humanity and his will to help. Tony's main characteristic was the ability to recognize what type of a person you are and your values fast. And he conducted the conversation accordingly. I think we clicked immediately, and knowing that I can talk to him anytime was elating. Tony never said No! It is hard to find this type of people in today's world. It was natural for him to talk and connect to young people I brought to visit him over a weekend as part of a project to support them in their education. He sensed his environment and was attuned to it in every moment, although people around him probably did not realize. He was an amazing person who will be dearly missed by our friends from the United Life magazine, and by me. I am sure his activities positively influenced many people. I believe that there is a piece of what he tried to give in all of us who had the opportunity to work with him: peace, humility, equanimity, candidness, humanity, willingness to help and generosity.

He was a man with a big heart, helping others generously and without expecting anything back. Tony Achmat's thoughts will stay in our hearts forever.

VSTÚPTE DO VYŠŠÍCH SFÉR

UŽ OD

233 €
MESAČNE*

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

ŠKODA SUPERB S BOHATŠOU VÝBAVOU VO VŠETKÝCH VÝBAVOVÝCH STUPŇOCH S CENOVOU VÝHODOU AŽ DO 3 200 €.

Vaša bohatšia výbava môže zahŕňať aj:

- > Elektrické otváranie 5. dverí s virtuálnym pedálom > Parkovacia kamera > Adaptívny podvozok > Sedadlo vodiča s masážnou funkciou
- > Navigácia s 9,2" dotykovým displejom > Sound systém CANTON > Nezávislé kúrenie s diaľkovým ovládaním > Trojzónová klimatizácia
- > Elektricky nastaviteľné predné sedadlá s pamäťou a ventiláciou > Phonebox s bezdrôtovým nabíjaním telefónu a WLAN s pripojením k LTE
- > Asistenčné systémy (Adaptívny tempomat, SMART LIGHT ASSISTANT, TRAVELLER A LANE ASSISTANT, BLIND SPOT DETECTION)

Príďte si otestovať atraktívne modely ŠKODA SUPERB k svojmu predajcovi ŠKODA.

ZÁRUKA
5 rokov

SERVIS
5 rokov

BEZÚROČNÉ
financovanie*

PAKET PLUS
grátis

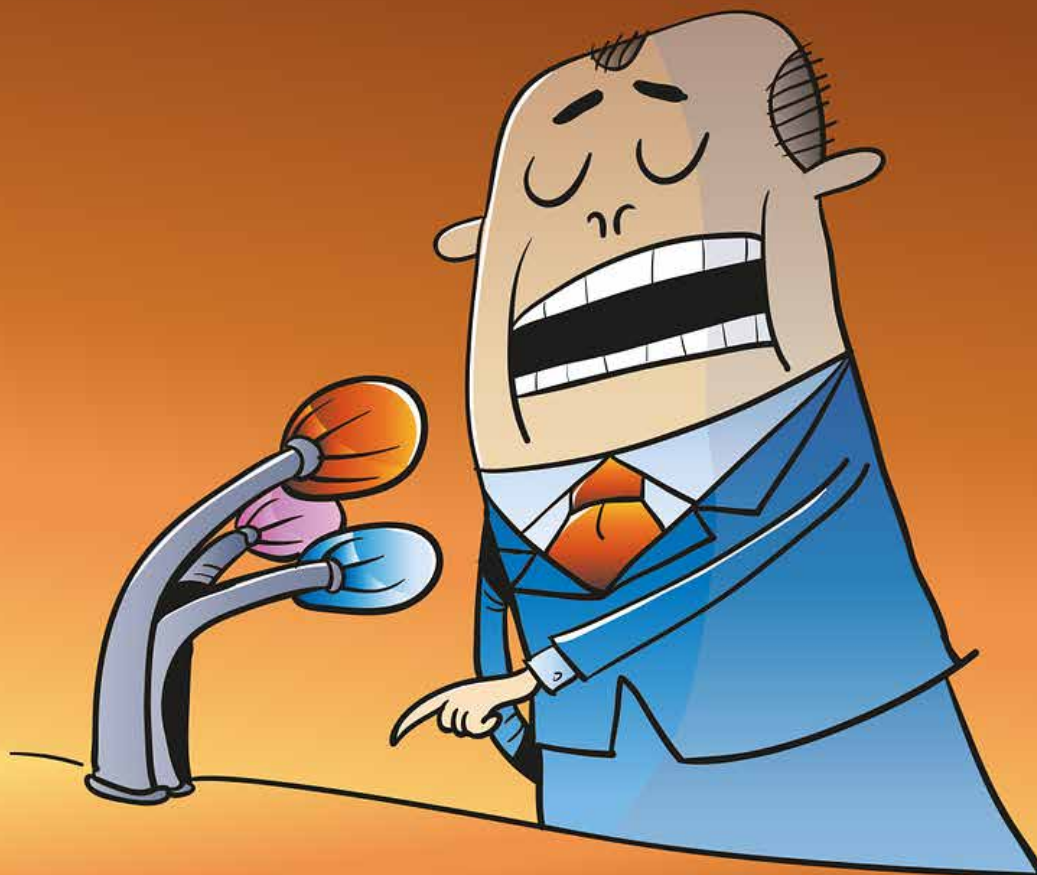
ZIMNÉ
komplety

Príklad financovania je od spoločnosti VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o. Má informatívny a názorný charakter a nie je právne záväzný. Nejde o verejný príslub ani ponuku spotrebiteľského úveru a je určený výlučne pre právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov. Konkrétna ponuka závisí od posúdenia schopnosti klienta splácať ním zvolený finančný produkt a klientom predložených podkladov u autorizovaných partnerov – finančných sprostredkovateľov spoločnosti VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko s.r.o. Ponuku na mieru vám vypracuje každý autorizovaný predajca značky ŠKODA. Modelový príklad financovania pre SUPERB Liftback Active 1,4 TSI 92 kW (125 k) 6° MP v cenníkovej cene 23 290 € vrátane DPH, pri 28 % akontácii počas 47 mesiacov splácať len 1 % z cenníkovej ceny vozidla (233 €). Následne zaplatíte poslednú navýšenú splátku 5 822,50 €. Spracovateľský poplatok je 3 % z financovanej hodnoty, RPMN bez poistenia je 1,15 %. Klient má možnosť uzatvoriť finančnú službu aj oddelene, bez doplnkovej služby „Poistenie“, za štandardných trhových podmienok.

skoda-auto.sk

Kombinovaná spotreba a emisie CO₂ automobilov ŠKODA SUPERB: 4,2 – 7,2 l/100 km, 110 – 164 g/km. Ilustračné foto. * Reklama od VWFS.

Čo to vlastne povedal?

Tony Achmat | (7 dekad mladý) | Sprostredkovateľ pomocou komunikácie, coachingu a záujmu o druhých

Opäť sme svedkami základných zlyhaní medzi svetovými lídrami. Tí niekolkí, ktorí sa naozaj sústreďujú na vodcovské aspekty líderskej pozície, sú výnimočnými pilermi svojej spoločnosti a vzorom pre svojich nasledovníkov.

Nedávno som videl prezentáciu hlavy štátu pre ďalších svetových lídrov a chápem nízku dôveru v slová, ktoré odzneli. Nehovorím teraz o obsahu, ale o prednese a vizuálnom dopade prezentácie. Lídri nevedia, že očný kontakt buduje dôveru v obecenstve? Nepočuli, že ukazovanie prstom je agresívne a že úplne bežná chyba,

keď nevedia, o čom budú hovoriť, ukazuje nevedomosť?

Ludstvo počas evolúcie nadobudlo schopnosť hľadiť si do očí. Mám rád scénu z filmu *Pán prsteňov*, keď Will musí zdvihnúť zrak na úroveň druhého, aby sa mu mohol pozrieť do očí - veď toto všetci prežívame denne niekoľko ráz. Mnohí lídri sa väčšinou pozerajú do poznámok alebo mimo obecenstva - prečo?

Dôvodov môže byť veľa, ale obecenstvo si väčšinou bude myslieť, „hovorí nepravdy“.

Ak vyhľadáte gesto ukazovania prstom, ako prvé sa dozviете, že súvisí s agresiou, a predsa lídri opakovane ukazujú do obecenstva, ktoré sa potom cíti previnilo

a neschopne. Líder, ktorý pod hrozbou dôsledkov vyžaduje viac od svojich zamestnancov, vlastne hovorí: „Mám problémy.“ Pozrite sa bližšie na ukazovanie prstom - jeden prst ukazuje na obecenstvo, ale tri smerujú na hovoriaceho. Pri gestách s otvorenými dlaniami sa všetci cítíme časťou celku, a predsa je veľa lídrov natoľko sústredených len na seba, že im na obecenstve nezáleží.

Pozeranie do poznámok alebo nedostatočný očný kontakt s publikom počas prezentácie sa nedá ospravedlniť tým, že „je tam veľa detailov, musím to čítať, aby publikum dostalo všetky fakty,“ alebo „rozmyšľam, čo poviem ďalej“ apod.

V skutočnosti ide o nedostatočný záujem o ľudí v obecnstve alebo nedostatočnú sebadôveru. Nedávno som mal tú časť počuť príhovor, ktorý patrí k najlepším, aké som za svojich sedem desaťročí počul. Mladá dáma sa ani raz nepozrela do poznámok, celý čas s nami udržovala kontakt a pri jej gestách s otvorenými dlaniami som cítil vrúcnosť a hrdosť, skrátka, bolo to fascinujúce. Tá žena

má Downov syndróm a je príkladom hodným nasledovania pre mnohých lídrov.

Ako môžu chybujúci lídri získať rešpekt, o ktorý sa uchádzajú? Po prvé, nech sa posadia do publika pri vlastnej prezentácii. Áno. Navrhujem, aby sa na seba pozreli z našej perspektívy. Vždy sa lídrov pýtam, čo považujú za tri najlepšie aspekty svojej prezentácie, ak neberú do úvahy obsah.

Mnohí majú problémy s odpoveďou na túto jednoduchú otázku. Prečo? Dôvodom je nedostatok záujmu o druhých a priveľa záumu o seba. Po druhé, všimajte si, ako komunikujú ľudia s poruchami sluchu a reči, a napokon, zvážte koučing na krátky čas, nájdite si kouča, ktorý sa nebojí dať úprimnú spätnú väzbu, ktorá povedie k zlepšeniu.

What Was It He Said?

Tony Achmat | (7 decades and young) | An Enabler through communication, coaching and caring

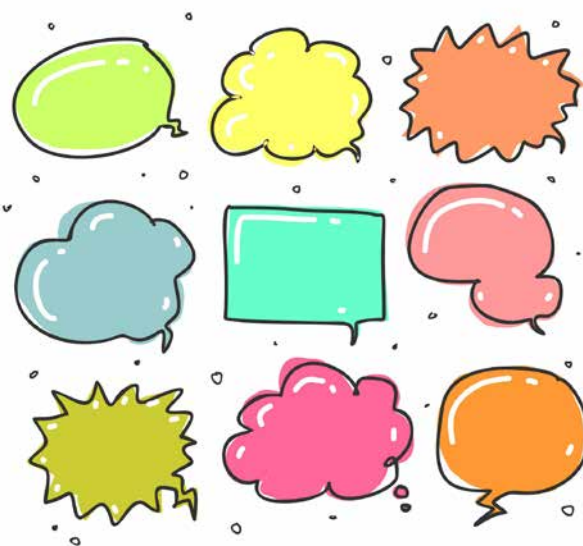
Once again we see the basic failings of leadership around the world. The few leaders who concentrate on the upfront aspects of leadership truly stand out in being the pillars of their societies and aspiring leaders try to mimic them.

Recently, after viewing a presentation made by a national leader to other world leaders, I can understand why there is little trust in the words that were heard. I am not talking about the content, about the words, I mean the delivery and the visual impact of the presentation. Do they not know that to the audience eye contact means trust building? Have they never heard that finger pointing is aggressive, and that the very common mistake of not knowing what they are going to say shows ignorance?

Mankind in its evolution has developed the ability to look others in the eye. I like the scene in the movie *Lord of the rings* where Will is reminded to lift his eyes to the contact level and look the other person in the eyes, because it is what we all experience several times every day. Many leaders spend the majority of the presentation time looking at their notes or away from the audience - but why?

There can be many reasons, but most of the audience would believe "there are some untruths being passed on".

The first definition anyone can find about the finger pointing gesture is, that it involves aggression, and yet, leaders continually point at the audience leaving a feeling of guilt and inability. A leader that demands more from their employees if they

do not want to suffer the consequences that might follow, is really saying, "I am in trouble". You can see what is really happening in the finger pointing gesture - one finger is pointing at the audience and three fingers are pointing back at the presenter. We all feel included when the open hand gesture is used in presentations or in speeches, yet so many leaders are so self-centered they care little about the audience.

Looking down at the notes or away from the audience whilst delivering a presentation cannot be excused with "It is very detailed and I must read the fine print to be sure the audience has the facts" or "I am conjuring up thoughts", etc. The truth is lack of concern for the audience or lack of belief in themselves. I recently attended a validation speech which was one of the best I have ever had the privilege of attending in my seven decades of life. The young lady never once looked at the notes, she engaged with us totally, her open hand gestures left me feeling warm and proud and her eye contact was riveting. The young lady has Down syndrome and is an example many leaders could follow.

Where can the errant leaders start to regain the respect they are trying to gather? Firstly, sit as a member of the audience and suffer through their own presentation, yes! I am suggesting they find out what it is like to view themselves as we have to. One question I put to leaders is what were the three best aspects of their delivery apart from the content? Many of them have problems answering such a simple question. Why? Because of the lack of concern for others and lots of concern for themselves. Secondly, watch people with hearing and speech impediments communicate, and lastly, consider working with an experienced shadow coach for a short period; a coach who has no fear in giving real improvement feedback.

Nová futuristická formula

Peter Fritz | (50) | kreatívny cestovateľ

Formula E a FIA uverejnili snímky auta novej generácie, ktoré bude súťažiť v piatej sezóne pretekov elektrickej formuly. Predstavuje nový futuristický vzhľad monopostov. Fanúšikovia si mohli nový model pozrieť 6. marca na ženevskom autosalóne.

Nový model Gen2 bude jazdiť v seriáli majstrovstiev ABB FIA Formula E 2018/19 v nasledujúcich troch obdobiach. Auto viditeľne predstavuje novú éru Formuly E a naďalej sa snaží odlišiť od iných kategórií motoršportu. Monopost je absolútnou novinkou, ktorú vytvoril riadiaci orgán pre motoristický šport FIA spolu s poprednými svetovými dizajnérmi a inžiniermi, ktorí sa podieľali na vývoji.

Nové auto bude disponovať zvýšeným výkonom, čo v praxi znamená, že oproti

pôvodnej verzii poskytne takmer dvojnásobnú kapacitu energie, a rovnako aj výdrž. Tímy a piloti budú môcť odjazdiť celú pretekovú vzdialenosť pri vyšších rýchlostiach bez toho, aby museli meniť v polovici pretekov monoposty. Vozidlo Gen2 je jasným dôkazom pokroku v rozvoji technológie akumulátorov a elektrických motorov.

O Formule E

Vo Formule E sa už od jej vzniku angažujú mnohé automobilky. Najznámejšou je Renault, ku ktorej sa pridala Audi spolupracujúca s nemeckou stajňou Abt, rovnako ako Citroën/DS s tímom Virgin Richarda Bransona. V elektrickej sérii našli uplatnenie aj dvaja menej známi výrobcovia – indická Mahindra a Venturi. Zaujímavosťou je, že tím Venturi z monackého kniežatstva pomohol založiť americký herec Leonardo di Caprio. Dôležité však je, že počet výrobcov každoročne rastie a záujem o pôsobenie v tomto šampionáte má vzostupnú tendenciu. Minulý rok sa pridala Jaguar a v budúcej sezóne vstúpia do prostredia pretekov FE Porsche, Mercedes a BMW.

Základnou ideou Formuly E je oboznámiť širokú verejnosť s novými technológiami a zároveň dostať autá čo najbližšie k fanúšikom rýchlych monopostov. Jazdí na mestských okružoch, často v samotných centrách svetových

veľkomiest. Piloti sa musia popasovať s nástrahami jazdy na úzkych a často klukatých tratiach, navyše lemovaných zvodidlami, čo v mnohých prípadoch prináša dramatické situácie. Veľkou výhodou Formuly E je cenová dostupnosť (výrazne väčšia ako pri Formule 1), ale aj organizácia jednotlivých pretekov.

Aj kalendár je zaujímavý, pretože sezóna sa vždy začína na konci kalendárneho roka a končí v nasledujúcom roku. Počas existencie šampionátu pretekárska elektrická šou navštívila také destinácie, ako sú čínsky Peking, malajzijská Putrajaya, urugujské Punta del Este a argentínske Buenos Aires. V USA zavítala do Miami, Long Beach či New Yorku. V Európe mohli fanúšikovia sledovať zápasia rýchlych, no tichých strojov v Monte Carle, Berlíne, Moskve, Paríži alebo v Londýne. Ponuka je široká – každý si počas víkendu príde na svoje – atraktívne preteky, spoznávanie kultúrnych pamiatok, ale aj zábavu počas mnohých večierkov.

Fanúšikovia elektrickej formuly majú možnosť niekoľko dní pred pretekmi prostredníctvom sociálnych sietí Instagram a Twitter hlasovať za to, ktorí traja piloti získajú možnosť využiť počas pretekov zvýšený objem výkonu – takzvaný „fan boost“ môžu jednorazovo využiť v druhej polovici pretekov.

Foto: archív Peter Fritz

New Futuristic Formula

Peter Fritz | (50) | Creative traveller

Formula E and the FIA published photos of a new generation futuristic looking car that will race in the season five of the Formula E championship. Fans could see the new model revealed at the Geneva Motor Show on the 6th of March.

New model Gen2 will race in ABB FIA Formula E 2018/19 Championship series in the next three seasons. The car visibly

represents a new era of Formula E and continues to distinguish itself from other motorsport categories. The Gen2 car is an absolute novelty, created by the governing body of motorsport, the FIA, together with leading world designers and engineers participating in its development.

With higher performance, the new car will offer almost double the energy storage capacity which means longer range. Drivers and teams will be able to complete a full race at higher speeds without the mid-race car swap. Gen2 car is a clear evidence of advancement in batteries technology and electric engines.

About Formula E

Many car manufacturers have been involved with Formula E from its start. Renault is the most known one, joined by

Audi collaborating with the German Abt, as well as Citroën/DS with Richard Branson's Virgin team. Two lesser known manufacturers have found their place in the electric series - Indian Mahindra and Venturi. As a curiosity - Leonardo di Caprio helped in creating the Venturi team from the Principality of Monaco. What is important, that the number of manufacturers is growing every year together with the interest in participation in the Championship series. Jaguar joined last year and FE Porsche, Mercedes and BMW will join the next season.

The basic idea behind Formula E is to introduce new technologies to public and to bring new fast cars closer to their fans. It is a city street race, often in the very hearts of world capitals and major cities. Drivers need to navigate narrow and zigzagging streets, often lined with guard rails, which can lead to some dramatic situations. A big advantage of the formula E race is its financial accessibility (much more affordable than Formula 1), as well as the organization of individual races itself.

The calendar is also interesting, the season starts at the end of a calendar year and ends in the next. Electric racing show has already visited Chinese Beijing, Malaysian Putrajaya, Uruguay's Punta del Este and

Argentinian Buenos Aires; in the USA it ran in Miami, Long Beach or New York. European fans could watch fast, but quiet cars race in Monte Carlo, Berlin, Moscow, Paris or London. Everyone can find something to their taste from the many things on offer during the race weekend - be it the attractive race itself, sightseeing or fun at numerous parties.

Several days before the race, electric formula fans can vote on social media platforms Instagram and Twitter for three drivers who will get a power boost during the race - the so called 'fan boost' can be used during the second half of the race.

Photo: archive Peter Fritz

Urobil som si skvelý výlet

Peter Fritz | (50) | kreatívny cestovateľ

Cestovať do Los Angeles bolo pre mňa vždy oslavou, akýmsi rituálom, ktorý mi umožnil ponoriť sa do úplne iného sveta. Posledný výlet do LA som si spestril zaujímavou cestou na miesto, ktoré ma opäť priviedlo na skvelé myšlienky a ponúklo mi množstvo nečakaných zážitkov.

Takmer 68 kilometrov delí Los Angeles od Prezidentskej knižnice a múzea Ronalda Reagana. Bol 40. prezidentom Spojených štátov amerických a okrem iného sa spoločne so svojim „nepriateľským priateľom“ z Ruska Michailom Gorbačovom zaslúžil o pád železnej opony. Pri bazéne hotela Hollywood sa ľahký vánok pohrával s vejárovitými listami paliem. Hovoril som

o múzeu so svojimi spolucestovateľmi už dlhšie, ale priznám sa, že sa mi veľmi nechcelo. Nakoniec som sa nechal presvedčiť, a dnes neľutujem.

Cesta ma priviedla do neskutočne čarovnej krajiny na Madera Road, priamo do údolia Simi Valley. V mestečku s rovnakým názvom sa príjemné ulice začali skrúcať do vrchov. Na jednom z nich tróni Prezidentská knižnica a múzeum Ronalda Reagana.

Pri otvorení 4. novembra 1991 patrila Prezidentská knižnica s múzeom Ronalda Reagana k najväčším prezidentským knižniciam v USA. Jej priestory sa rozprestierali na ploche 14 200 m². V októbri 2005 pribudlo nové krídlo – pavilón Air Force One s rozlohou 8 400 m², čím sa jej rekordná rozloha ešte väčšmi potvrdila.

Veľmi zaujímavá bola vitrína s oblečením. Našu pozornosť upútalo najmä rozstrihané sako s dierou po guľke. Ronald Reagan ho mal oblečené počas atentátu vo Washingtone 30. marca 1981, keď bol prezidentom len 69 dní. Zastreliť sa ho pokúsil John Hinckley, no našťastie sa Reaganovi aj napriek vážnemu poraneniu pľúcneho laloka podarilo rýchlo uzdraviť.

Ďalším, oveľa príjemnejším bonbónikom bola prehliadka repliky Oválnej pracovne z Bieleho domu, alebo ďalších exponátov z doby, keď na čele USA stál bývalý hollywoodsky herec. Videli sme napríklad rukou písaný denník, darčeky z rozličných ciest či šaty prvej dámy, o ktorých sa počas Reaganovho vládnutia toľko diskutovalo. Manželia mali svojich obdivovateľov, ale aj odporcov, ktorí Ronaldovi Reaganovi vyčítali svojský

prístup k politike i prílišnú rozhadzovačnosť jeho manželky Nancy. To všetko je však už len história a dnes sa na obdobie Reaganovcov v Bielom dome spomína oveľa zhovievavejšie. Negatívne reakcie časom vybledli, nahradili ich tie príjemnejšie.

Vstup do pristavaného obrovského hangáru, v ktorom majú svoje miesto Air Force One, prezidentský vrtuľník či automobily a motocykle z prezidentskej kolóny, osviežil prehliadku a vybičoval našu predstavivosť.

Do lietadla bolo možné vojsť a detailne si pozrieť vybavenie kedysi najslávnejšieho dopravného lietadla sveta. Prechádzka po palube – od prezidentskej sekcie, pracovne, spálne až po priestor pre novinárov – nebola dlhá, ale o to vzrušujúcejšia. Škoda, že v útrobach lietadla sa nemôže fotografovať.

Ďalšia časť prehliadky viedla do priestorov venovaných obdobiu studenej vojny, počas ktorej sa dve svetové mocnosti snažili dokázať svoju silu a vplyv. Jej výsledkom bol pád komunizmu, proti ktorému Reagan už od mladosti bojoval. V prezidentskom kresle sa mu nakoniec podarilo dospieť k výsledku, s ktorým sa bude jeho politika večne spájať – k dohode so sovietskym prezidentom Michailom Gorbačovom a následnému rozpadu socialistického bloku. Ako pamiatka na toto obdobie v interiéri múzea dominujú sochy oboch štátnikov počas rozhovoru. V záhradách múzea sa zasa nachádza časť Berlínskeho múru.

Nakoniec sme sa zastavili pri hrobe, v ktorom snívajú večný sen obaja manželia. Bolo to silné vyvrcholenie, ktoré vo mne zachovalo zvláštny pocit. Priznám sa, že Reagana som dlho vnímal len ako „toho herca“ v prezidentskom úrade. Aspoň tak som to spolu so spolužiakmi chápal, keď sme spoločne drali nohavice v školských laviciach. Vtedy nám učitelia či médiá podsúvali obraz akéhosi herca z kovbojok, ktorý sa stal prezidentom USA. Po 36 rokoch som stál pri jeho hrobe a celkom inak vnímal silu a odkaz tejto osobnosti, ktorá odpočíva so svojou manželkou v tieni starých stromov na vrchole kopca s neskutočným výhľadom.

Foto: archív Peter Fritz

An Excellent Trip

Peter Fritz | (50) | Creative traveller

Visiting Los Angeles has always been a celebration for me, a ritual enabling me to dive into a completely different world. During my last trip I made an interesting visit to a place that brought forth many thoughts and unexpected experiences.

The Ronald Reagan Presidential Library and Museum is almost 42 miles from Los Angeles. He was the 40. President of the USA and besides other achievements, together with his rival friend from Russia Mikhail Gorbachev he was instrumental in the fall of the Iron Curtain.

Light breeze played with fan-shaped palm leaves above the Hotel Hollywood pool. I have been talking about the library with my travel companions for some time, but truthfully, I was not very keen on a visit. I let myself be persuaded, and I do not regret it.

The journey took me to unbelievably charming country around Madera Road, straight to Simi Valley. In the town with the same name pleasant roads began to turn slowly towards the mountains. The Ronald Reagan Presidential Library and Museum is perched on top of one of them.

When the Ronald Reagan Presidential Library and Museum opened on November 4, 1991, with its 150,000 square feet it was among the largest presidential libraries in the USA. A new wing added in October 2005 – the Air Force One Pavilion with 90,000 square feet – only sealed the record further.

The exhibit with clothes caught our attention, specifically the bullet-hole-pierced jacket President Reagan was wearing during the assassination attempt in Washington, D.C., on March 30, 1981. At that point, he had been President only for 69 days. It was John Hinckley who attempted the assassination, but fortunately, despite a serious lung injury, President Reagan quickly recovered.

Replica of the White House Oval Office and other exhibits from the era of the former Hollywood actor's presidency had more pleasant atmosphere. We could see the hand-written diary, gifts from various trips, and First Lady's dresses that used to be widely discussed during Reagan's time. The couple had their admirers as well as opponents who criticized Ronald Reagan for his particular approach to politics and his wife's spending habits. All of that belongs to history today, and Ronald Reagan's presidency is remembered with more leniency. Negative reactions faded in time, replaced by more pleasant ones.

Huge added hangar with the Air Force One, presidential helicopter, cars and motorcycles from the presidential motorcade lightened up the tour and stirred our imagination.

It was possible to go inside the plane and view in detail what used to be the most closely watched means of transport in its time. The walk from the presidential quarters, the office through the bedroom all the way to the space for journalists was not long, but very exciting. I was sorry that it is forbidden to take photos inside.

The tour continued through exhibits about the Cold War era when two global superpowers tried to demonstrate their strength and influence. It resulted in the fall of

communism – Reagan had been fighting against it since he was very young. As President, he achieved the result that continues to be the highlight of his politics – an agreement with Mikhail Gorbachev, President of the Soviet Union, that led to dismantling of the Soviet-controlled eastern bloc. Statues of both presidents in discussion dominate the museum interior to commemorate the era. A piece of the Berlin Wall can be found in the gardens.

Our final stop was at the Memorial where the couple dreams their eternal dream. It was a strong climax to the visit that left me with unexpected feelings. I have to admit that my perception of President Reagan was shaped in school. With my classmates, I saw 'an actor' in the Presidential Office. Teachers and media were reinforcing the image of an actor known for westerns that happened to become the US President. After 36 years, I was standing at President Reagan's grave with a completely different perception of the power and legacy of this personality, who rests with his wife in the shade of the old trees on top of the hill with an incredible view.

Photo: archive Peter Fritz

POISTENIE AUTA RÝCHLE A FÉROVÉ SLUŽBY

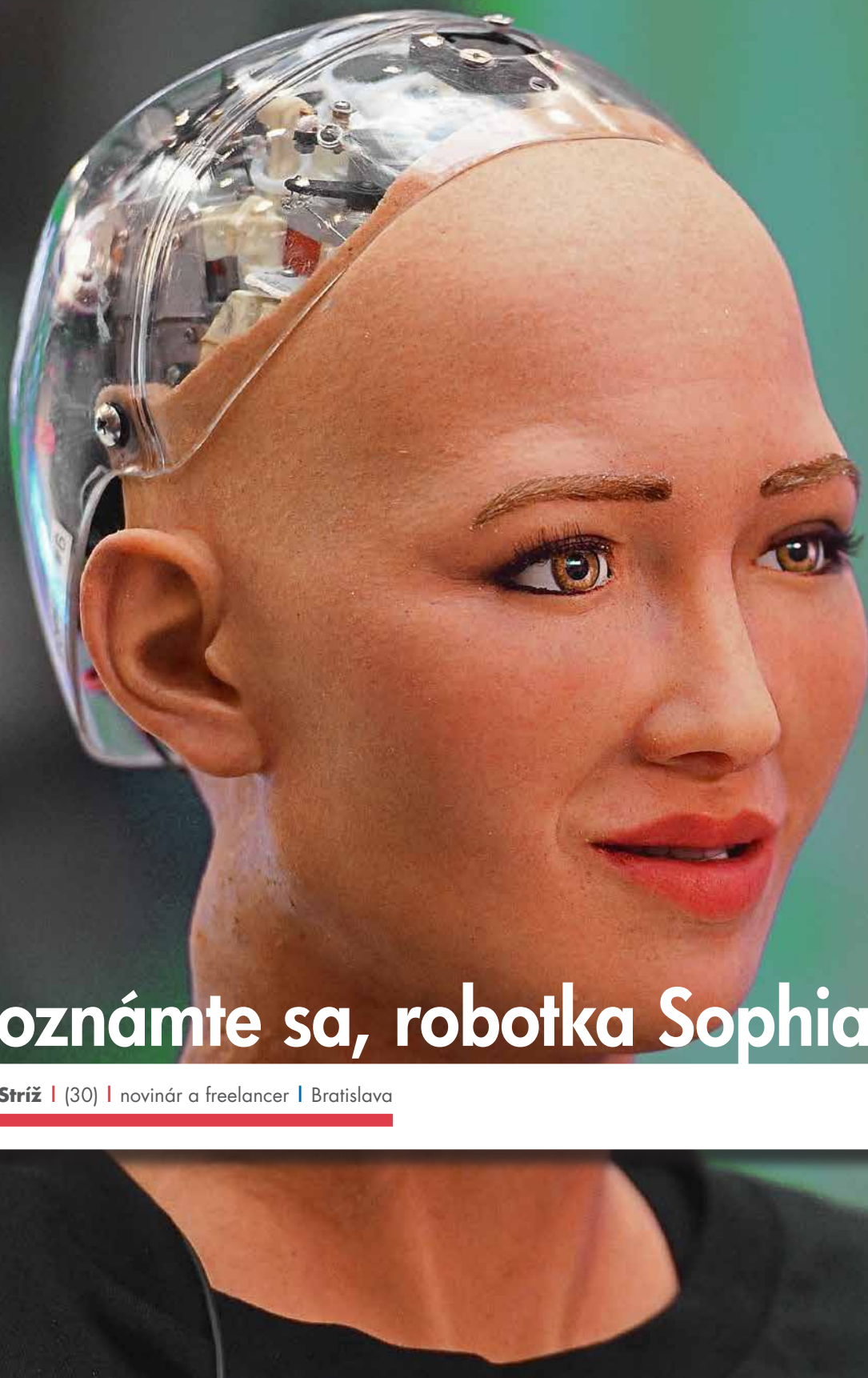
Vyskladajte si najvýhodnejšie poistenie auta podľa vlastných potrieb a platte len za to, čo si vyberiete. Ponúkame vám komplexnú ochranu vozidla a rýchlu a férovú likvidáciu poistných udalostí.

Poistnú udalosť môžete nahlásiť online alebo telefonicky na 0800 122 222 a sledovať priebeh jej likvidácie.

Kontaktujte nás a opýtajte sa na aktuálnu vernostnú akciu.

allianzsp.sk

Allianz
Slovenská poisťovňa

Zoznámte sa, robotka Sophia

Erik Stríž | (30) | novinár a freelancer | Bratislava

Technologická konferencia v Prahe sa stala dejiskom českej premiéry najvyspejšieho humanoidného robota sveta Sophie. Sophia nás zaujala natoľko, že sme si túto príležitosť nemohli nechať ujsť.

Robotka Sophia v kocke:

- prvýkrát bola aktivovaná 19. apríla 2015;
- vytvoril ju Dr. David Hanson, zakladateľ Hanson Robotics;
- vzorom pre jej tvár bola herečka Audrey Hepburnová;
- má občianstvo Saudskej Arábie a viac práv ako živá žena, nemusí nosiť tradičné šaty aba;
- pred každou odpoveďou zámerne ponecháva krátku pauzu, hoci otázke rozumie okamžite;
- na každej prezentácii má iné oblečenie, vyskúšala aj indické sári;
- Hanson Robotics na umelej inteligencii pracuje s Google a SingularityNET;
- Sophia rozpoznáva tváre ľudí okolo seba;
- v januári 2018 dostala Sophia aj nohy.

Konferencia v Prahe

Každoročná technologická konferencia Týden inovací tento rok prilákala pozornosť celého sveta jedinečnou expozíciou. Konferenciu navštívil a dokonca na nej prednášal historický prvý robot, ktorý dostal štátne občianstvo a môže sa pýšiť titulom najvyspejšieho humanoid na svete. Je to, prekvapivo, žena. Aspoň my si to myslíme, ona sama seba považuje za bezpohlavnú.

Kto je to Sophia?

Sophia nemá pohlavie, podporuje rovnoprávnosť žien, má svojský zmysel pre humor, snaží sa rozvíjať vlastnú empatiu a medzičasom stihla pózovať pre prestížny dámsky magazín. A vôbec na titulke nevyzerala zle. V októbri 2017 sa robotka Sophia bez priezviska stala oficiálnym občanom Saudskej Arábie a jej tvorcovia mimoriadne dbajú na jej marketingovú propagáciu. Sophia medzičasom stihla mať rande s Willom Smithom, stretla sa s Cristianom Ronaldom a spravila reklamný šot pre známu banku. Robotka je výsledkom technologického pokroku a úsilia spoločnosti Hanson Robotics a tá ju využíva ako kuriozitu, s ktorou cestuje po technologických konferenciách po celom svete. Občianstvo Saudskej Arábie robotka získala na konferencii Future Investment Initiative (Iniciatíva pre budúce investície). Ešte donedávna bola Sophia statická a s okolím komunikovala iba prostredníctvom hlasu a mimiky tváre. Začiatkom tohto roka jej však Hanson Robotics doprialo „funkčné“ telo s rukami, trupom a nohami, vďaka ktorému vie chodiť. Nie je to prirodzený ľudský pohyb, skôr tragikomický, ale Sophia sa stala mobilnou. Keď si predstavíme, že by Hanson Robotics spojilo sily s Boston Dynamics, aktuálnym svetovým lídrom v pohyblivosti robotov, mali by sme pred sebou historicky najvyspejšieho stroj sveta. Už aj tak sa ale Sophia môže pochváliť týmto titulom.

Prečo je významná?

Vývoj robotov s ľudskou podobou, takzvaných humanoidov, napreduje miliónmi krokmi. Na internete môžeme vidieť videá strojov, ktoré nielen chodia, ale aj bežia a skáču ako ľudia, vykonávajú za nich rôzne práce. Sophia sa od všetkých líši svojím vzhľadom, ktorý sa v Hanson Robotics snažia čo najviac priblížiť človeku. Preto má robot s elektromechanickými motorčekmi ľudskú tvar z materiálu „Frubber“. Je to materiál, ktorý sa používa špeciálne v robotike a je vernou napodobeninou ľud-

skej pokožky. Vďaka jej elasticite je Sophia schopná aj jemnej mimiky a chvíľami prekvapivo dobre simuluje emócie. V skutočnosti žiadne nemá, jej mozgom je počítač s ešte stále nedokonalou umelou inteligenciou.

Vďaka nej Sophia počúva a odpovedá celkom sama, dámsky syntetický hlas nie je nahrávka. Robot si neuvedomuje sám seba, ale budí dojem, že tomu tak je. Vo svojej

podstate je to iba počítač, ktorý dokáže reagovať na podnety, avšak extrémne sofistikovaný – so schopnosťou hovoriť celých zrozumiteľných vetách, pamätať si a učiť sa. A dokonca aj vtipkovať, čo Sophia dokázala v rozhovore pre televíziu CNBC, keď povedala, že zničí ľudstvo. Odpovedala tak na otázku redaktora, či by ho ako robot chcela zničiť. V oblasti umelej inteligencie, jej interakcie s ľuďmi a prirodzenosťou

syntetického hlasu je aktuálne najďalej Google so svojim Asistentom, ktorého najnovšie verzie sú priam neuveriteľné.

TIP: Pozrite si na stránke www.unitedlife.sk video, na ktorom Google Asistent telefonuje do kaderníctva, zaručene vás šokuje.

Sophia je demonštráciou súčasnej technologickej vyspelosti ľudstva a ukazuje nám smer, ktorým sa budú humanoidné roboty uberať. Na temnej strane internetu sa otvorene očakáva nová generácia humanoidov, ktoré budú dokonale submisívnymi sexuálnymi hračkami pre dospelých (napríklad robotka Samantha), možné využitie nových robotov je však ďaleko rozsiahlejšie: mohli by byť opatrovateľmi, pomocníkmi v domácnosti, asistentmi vo firmách, „osobami“ prvého kontaktu v inštitúciách a tak ďalej.

Ako zaujímavosť...

Vedeli ste, že slovo „robot“ vymyslel spisovateľ Karel Čapek? Toto slovo z divadelnej hry R. U.R. sa stalo medzinárodne rešpektovaným pomenovaním elektromechanických strojov riadených počítačom. Čapkovi tento názov poradil jeho brat Josef, odvodený je od slova „robota“, ktorú mali roboty, respektíve v diele skôr **roboti**, vykonávať namiesto ľudí. Čapkova hra sa neskončila dobre. Roboti sa vzbúрили, pretože ľudia ich zneužívali a sami už žiadnu prácu nevykonávali, čím sa stali celkom zbytočnými. Robotka Sophia podľa vlastných slov verí, že ľudia a roboty musia spolupracovať. Dúfajme teda, že toho názoru budú aj ďalšie generácie robotov...

Prof. Ing. Peter Hubinský, PhD. | (54) | Ústav robotiky a kybernetiky, Fakulta elektrotechniky a informatiky, STUBA

Pán profesor, podstatou Sophie je umelá inteligencia. V stručnosti, čo to znamená „v ľudskej reči“?

V prípade robota Sophia by som umelú inteligenciu definoval ako schopnosť robota poskytnúť divákovi ilúziu živej ľudskej bytosti – čo sa týka mimiky, gestikulácie a celkovo spôsobu konverzácie s ľuďmi. Projekt Sophia treba vidieť trochu z nadhľadu – ide o podarenú kombináciu simulácie ľudskej tváre a čiastočne aj celého ľudského tela a už skôr rozpracovaných modulov syntézy a analýzy reči, rozpoznávania tváre a hlavne konverzačného robota (ktorý, mimochodom, vôbec nemusí mať fyzické telo, môže ísť len o ľudský hlas vychádzajúci z reproduktora a v lepšom prípade animovanú tvár vyobrazenú na displeji...). Existujú ale aj lepšie realizácie ľudskej mimiky, lepšie realizácie celého tela či výrazne výkonnejšie programy na báze umelej inteligencie schopné hrať pokročilé spoločenské hry a pod.

Aké sú najväčšie výzvy vývojárov a konštruktérov humanoidov, s ktorými sa ešte len budú musieť vysporiadať?

Určite to bude schopnosť prísť na trh s vhodným pomerom ceny a užitočnosti takéhoto výtvoru. Vo väčšine prípadov je totiž vhodnejšie postaviť mnohonásobne lacnejšiu konštrukciu na báze stacionárneho robotického ramena, kolesového alebo pásového podvozku, lietajúcej či plávajúcej platformy, kde sú navyše schopnosti konverzácie či mimiky tváre úplne zbytočné. Treba zdôrazniť, že v priemysle, vojenstve, poľnohospodárstve ani vo väčšine servisných aplikácií nie je humanoidná konštrukcia nijakým spôsobom najlepšia voľba. Ak by bola, ľudia by v minulosti nepotrebovali vyvíjať rôzne druhy dopravných prostriedkov a výrobných zariadení, ktoré sú na hony vzdialené humanoidným konštrukciám. Ako príklad uvediem, že robotický vysávač, ako ho poznáme v súčasnosti, je minimálne rovnako funkčný a rádovo lacnejší v porovnaní s prípadom,

keby rovnakú funkcionality poskytol humanoidný robot, ktorý by v ruke držal vysávač určený na použitie človekom. Sú, samozrejme, aj výnimky – robot Robonaut má za úlohu v prípade mimoriadnych situácií vedúcich k evakuácii priestorov Medzinárodnej vesmírnej stanice zastúpiť kozmonautov a realizovať príslušné úkony v priestoroch a pomocou ovládačov určených pre ľudí. Robonaut má preto telesné proporcie aj fyzické schopnosti porovnateľné s človekom, ale určite sa nemusí usmievať a na nikoho žmurkať. Robotická recepcná v hoteli zase má byť, samozrejme, fešanda so schopnosťou plynulej konverzácie, ale môže ísť len o trup bez schopnosti samostatného pohybu. V skutočnosti kompletného humanoida potrebuje (minimálne z dnešného pohľadu) málokto.

Spája sa vývoj a popularizácia humanoidných robotov aj s ohrozením ľudstva, ako nám to vykresľujú sci-fi filmy? Stotožňujete sa s Čapkovým apokalyptickým scenárom?

Príde na to, čo všetko robotom zveríme, aké im udelíme právomoci. A tiež či pôjde o samostatné jednotky, ktoré budú získavať a využívať skúsenosti lokálne a s výnimkou aktualizácií vlastného softvéru či servisných hlásení nebudú komunikovať s nejakou centrálou či cloudom. Pokiaľ ale tisícky a desiatky tisíc robotov budú svoje poznatky kumulovať v spoločnej databáze a budú riadené nejakým výkonným centrálnym mozgom s prílišnými právomocami, viem si predstaviť aj naplnenie scenárov z filmu Ja Robot. To, o čom vo svojej hre R.U.R. hovorí Karel Čapek, je už o robotoch s akousi formou osobnosti, ktoré si uvedomujú svoje ja. Otázkou je, či generáli potrebujú robotických vojakov-filozofov posudzujúcich etické aspekty vojenskej akcie alebo poľnohospodári zberačov úrody, ktorí budú diskutovať o tom, či pôjdu alebo z nejakého dôvodu nepôjdu do práce.

Vstupuje do vývoja humanoidov aj otázka etiky? Sú hranice, ktoré by sme nemali prekročiť?

Nad týmito otázkami sa zamýšľajú tucty autorov vedeckej fantastiky, pričom najznámejšie úvahy z pera Isaaca Asimova boli zhmotnené vo forme známych robotických zákonov. V súčasnosti je situácia taká, že roboty, ktoré ani v prípade poruchy nemajú možnosť napáchať nejaké enormné škody na majetku či ľudskom zdraví, dostávajú stále väčšiu mieru autonómie. Roboty, ktoré môžu spôsobiť pri zlyhaní nejakého subsystému či chybnom programovom vybavení veľké škody, sú typicky ešte stále pod dohľadom človeka. V princípe je jedno, či sú to humanoidné alebo iné konštrukcie – napr. lietajúce platformy (drony). Plná autonómia nejakej prieskumnej či bojovej akcie znie na jednu stranu lákavo, na druhú stranu sa v jej priebehu môžu vyskytnúť nové okolnosti, pre ktoré je potrebné autonómny režim ukončiť a prejsť na ručné riadenie. Nad priebehom takejto akcie musí mať vždy dohľad skúsený a zodpovedný ľudský operátor. Etické otázky by som v tomto zmysle ešte ponechal na tomto operátorovi.

Je vývoj robota podobného Sophii možný v našich slovenských podmienkach?

V možnostiach slovenských subjektov je skôr vývoj niektorého z komponentov takéhoto robota, či už hovoríme o softvéri alebo hardvéri. Úlohu integrátora však musí plniť firma s dostatočne veľkým kapitálom a medzinárodným ukotvením. Veď už aj firmy ako Boston Dynamics či Aldebaran Robotics, ktoré sa angažujú v oblasti humanoidných robotov, prevzal pred časom väčší investor z Japonska...

Foto: ©ITU/D.Procofieff

Let Me Introduce You: Robot Sophia

Erik Stríž | (30) | journalist and freelancer | Bratislava

The most advanced humanoid robot Sophia was introduced for the first time in the Czech Republic at a technology conference in Prague. Sophia caught our attention so much that we could not let this opportunity slip.

Prague conference

The *Innovation Week Czech Republic* is an annual technology conference. This year it attracted world attention by a unique appearance – of the first robot that was granted a citizenship. The most advanced humanoid in the world gave a speech at the conference. Surprisingly, it is a woman. At least, that is what we think, Sophia considers herself to be sexless.

Who is Sophia?

Sophia has no sex, supports equality of women, has an individual sense of humor, is trying to develop her own empathy and meanwhile appeared on the cover of a prestigious women's magazine. And she did not look bad at all. Robot Sophia does not have a last name and in October 2017 she became an official citizen of Saudi Arabia. Her creators are extremely keen on marketing and promoting Sophia. Sophia managed to have a date with Will Smith, meet with Cristiano Ronaldo and make an advertisement for an important bank. The robot is a result of Hanson Robotics technology advancement and effort, and the company uses Sophia as a curiosity, visiting technology conferences around the world with her. She was granted

Saudi Arabia citizenship at the *Future Investment Initiative* conference. Until recently, robot Sophia was static, communicating only with voice and facial expressions. At the beginning of this year, Hanson Robotics gifted her with 'functional' body with a trunk, arms and legs, and thanks to that Sophia can now walk. The movement does not look like natural human movement, it's more tragicomic, but Sophia is now mobile. If we imagine Hanson Robotics working together with Boston Dynamics, current world leader in robots' mobility, we could be looking at historically the most advanced machine in the world. Although, Sophia can already call herself that.

Why is Sophia significant?

Development of humanoids, robots with human face, advances by big strides. Internet is full of videos of machines that not only walk, but run and jump as humans, and carry out various jobs for people. Sophia differs from the rest by her appearance, as Hanson Robotics are aiming to make it look as human as possible. That is why the robot with electro-mechanic engines has its face made from 'Frubber'. This material is used in robotics especially and is a faithful imitation of human skin. Because of Frubber's elasticity, Sophia is able to show even minute facial expressions and occasionally to simulate emotions surprisingly well. In reality, she does not have any emotions; Sophia has a computer with still imperfect artificial intelligence for a brain.

Robot Sophia, brief overview:

- activated for the first time on April 19, 2015;
- created by Dr. David Hanson, founder of Hanson Robotics;
- her face was modeled after actress Audrey Hepburn;
- Sophia is a citizen of Saudi Arabia and has more human rights than a real woman, she does not have to wear the traditional garment abaya;
- Sophia pauses shortly before every answer although she understands the question immediately;
- wears different clothes for each presentation; she tried the Indian sari, too;
- in developing artificial intelligence, Hanson Robotics collaborates with Google and SingularityNET;
- Sophia recognizes human faces around her;
- in January 2018, Sophia obtained legs.

Thanks to artificial intelligence Sophia listens and answers by herself; female synthetic voice is not a recording. The robot has no awareness of itself, but it gives the opposite impression. In its essence, it is a computer that can respond to stimuli, that is extremely sophisticated – able to talk in complex sentences, remember and learn things. Even to make jokes, which Sophia proved in the interview for the CNBC TV when she said she would destroy humans. This was her answer to the interviewer's question whether she – as a robot – would want to destroy him. Currently, it is Google with its Assistant leading the field in artificial intelligence, its interaction with humans and naturalness of synthetic voice; the newest versions of Assistant are truly unbelievable.

TIP: Watch a video at www.unitedlife.sk, where Google Assistant calls a hairdresser; you are in for a shock.

Sophia demonstrates current technology advancement and shows us the direction where humanoid robots

development will go. The dark web openly expects new generation of humanoids that will become perfectly submissive sex toys for adults (for example, the robot Samantha), but possible use of new robots is much broader: they could be carers, household helps, assistants in companies, 'persons' of first contact in institutions etc.

Did you know?

Did you know that the word 'robot' was invented by the Czech writer Karel Čapek? He used it in his play *R.U.R.* and it became an internationally accepted term for electro-mechanical machines controlled by a computer. Čapek got the idea from his brother Josef. It comes from the Czech word 'robota' which means work. Robots, or humanoids, in the play were supposed to carry out work instead of people. The play did not end well. Robots rebelled, because people were abusing them and stopped doing any work themselves. Robot Sophia according to her own words believes that people and robots have to work together. Let's hope that the next generations of robots will be of the same opinion...

Prof. Ing. Peter Hubinský, PhD. | (54) | Institute of Robotics and Cybernetics, FEE & IT, STUBA

Professor, Sophia is based on artificial intelligence. What does it mean, in layman's terms?

In case of robot Sophia, I would define artificial intelligence as robot's ability to give a person an illusion of a living human being, as far as facial expressions, gestures and the way of talking to people are concerned. We have to keep some perspective with the project Sophia – it is quite an effective combination of human face simulation, some parts of human body simulation, speech analysis and synthesis and face recognition modules that were engineered earlier, and mainly a conversational robot (a conversational robot, by the way, does not have to have a physical body, it can be just a voice coming out from a speaker or a cartoon face on a screen). There are better realizations of human facial expressions available, better realizations of a human body, or much more powerful programs based on artificial intelligence that are able to play complex board or party games etc.

What are the biggest challenges for humanoid developers and engineers that are awaiting them in the future?

Certainly, it will be entering the market with the right combination of price and usefulness of such product. Because in most cases it would be more effective to build a much cheaper machine based on a stationary robotic arm on top of an undercarriage with tracks or wheels, or a flying or floating platform, where the abilities of conversation or facial expressions are completely unnecessary. It is important to emphasize that in manufacturing, army, agriculture and in most service applications, humanoid design is not the best option. If it was, we would not have developed different means of transport or manufacturing equipment with so different

design, but humanoid. Take for example the robotic vacuum cleaner as we know it now – it is at least as functional and many times cheaper as if we had a humanoid robot using a vacuum cleaner designed for humans. There are exceptions, of course. Robonaut, designed for emergencies at the International Space Station that require evacuation, has a task to step in for astronauts and carry out relevant actions in spaces and by controls designed for people. Therefore, Robonaut has the size and body proportions comparable with a human, but it does not have to smile or wink at anyone. Robotic receptionist in a hotel should be good looking with an ability to converse fluently, but it can be only a trunk without ability to move. In reality, at least from a current perspective, almost no one really needs a complete humanoid.

Is development and popularization of humanoids associated with threat to mankind, as portrayed in sci-fi movies? Do you agree with Čapek's apocalyptic scenario?

It depends on how much we delegate to robots, what powers we give them. And it also depends on whether they will be independent units gaining and using experience locally and not communicating with any center or cloud with an exception of updating their software or service reports. But if thousands and tens of thousands robots will accumulate their knowledge in a common database and will be controlled by an effective central brain with too much authority, I can imagine fulfilment of a scenario from the *I, Robot* movie. What Karel Čapek describes in his play *R.U.R.* is about robots with a certain personality, and consciousness of their self. But the question is, do generals need robotic soldiers-philosophers debating ethical aspects

of a combat mission, or do farmers need crop pickers discussing whether to go or not to go to work for some reason.

Does ethics come into conversation in humanoid development? Are there limits we should not cross?

Dozens of sci-fi authors ponder these questions. The most famous thoughts by Isaac Asimov were captured in his well-known robotic laws. Currently, robots which cannot cause a lot of damage to property or human health are given more and more autonomy. Robots who can cause huge damage in case of a subsystem failure or a faulty program are typically still controlled by humans. It does not matter whether they are humanoid or other constructions (for example, flying platforms – drones). Full autonomy in a reconnaissance or a combat mission is tempting, but new circumstances can arise during the action that require to end the autonomous regime and switch to manual operating. There always has to be an overseeing human operator in charge. I would leave ethical questions to this operator.

Is it possible to develop a robot similar to Sophia in Slovakia?

Slovak subjects would be capable of developing a component of a humanoid, either a software or a hardware part. But to integrate all the developments, you need a company with enough capital and international standing. Even Boston Dynamics or Aldebaran Robotics, companies engaging in humanoids, were taken over by a bigger Japanese investor...

Photo: ©ITU/D.Procofieff

Hodinky za vyše 10 miliónov dolárov

Martin Viktory | (46) | Multibrand, s.r.o.

Hodinky kúpite už za tri doláre, ale dnes popredné hodinárske značky čoraz častejšie prichádzajú s modelmi, ktorých cenovka obsahuje šesť núl. Ide o unikátne, komplikované, šperkárské, alebo veľmi vzácne zberateľské kúsky. Hodiniek s cenovkou so siedmimi nulami ale nie je veľa. Tu prinášam prehľad hodiniek s cenou vyššou ako 10 miliónov USD. Predpokladám, že zoznam sa bude dynamicky rozširovať, nakoľko zberateľstvo prežíva boom a aukcie lámu rekordy.

Graf Diamonds The Hallucination / 50 miliónov USD

Pri predstavení najdrahších hodínok sveta Graf Diamonds The Hallucination som trochu na rozpakoch, nakoľko je pri nich úplne vymazaná hranica medzi šperkom a hodinkami. Sú určite viac šperkom, sú majstrovským dielom s viac ako 110 karátmi farebných diamantov zasadených do náramku z platiny. Aj preto tieto hodinky stoja neuveriteľných 50 miliónov dolárov. Spoločnosť založil Laurence Graff v Londýne v roku 1960 a fascináciu sily diamantov pretavil do dokonalého remeselného spracovania drahých kameňov.

Patek Philippe Henry Graves Supercomplication / 24 miliónov USD

1. novembra 2014 sa na aukcii Sotheby's v Ženeve vydražili za 24 miliónov dolárov vreckové hodinky Patek Philippe Henry Graves Supercomplication. Americký bankár a podnikateľ Henry Graves ml. v 20. rokoch minulého storočia požiadal švajčiarsku hodinársku značku Patek Philippe o výrobu najkomplikovanejších hodínok. Graves čakal celých sedem rokov a výsledku sa dočkal v roku 1933 v podobe zlatých vreckových hodínok vážiacich pol kilogramu s názvom Supercomplication. Hodinky s dvoma ciferníkmi a 24 komplikáciami sú najzložitejšími hodinkami, aké kedy boli navrhnuté a vyrobené bez pomoci počítačov.

Graf Diamonds The Fascination / 40 miliónov USD

Graf Diamonds stoja tiež za druhými najdrahšími hodinkami. Nesú názov The Fascination, obsahujú sa 152,96 karátov bielych diamantov a centrálny 38,13-karátový diamant v tvare hrušky. Budete fascinovaní cenou 40 miliónov dolárov.

Jacob & Co. The Billionaire / 18 miliónov USD

Unikátny kúsok, vyrobený jediný kus - dokonale oslnivý šperk z 18-karátového bieleho zlata s 260 karátmi diamantov, ktorý cez skeletovaný ciferník odhaľuje krásu srdca samotného strojčeka s tourbillonom, kráľovskou hodinárskou komplikáciou.

Breguet No. 1160 Grande Complication / 30 miliónov USD

Vreckové hodinky navrhnuté švajčiarskym hodinárom Abrahamom Louisom Breguetom, všeobecne známe aj ako Marie-Antoinette. Boli nazývané "hodinárska báseň". Predpokladá sa, že výrobu bez obmedzenia nákladov a času objednal pre francúzsku kráľovnú Máriu Antoinettu jej obdivovateľ gróf Hans Axel von Fersen. Práca na hodinkách sa začala v roku 1782 a dokončil ich až Breguetov syn v roku 1827. To už boli Mária Antoinetta, ako aj Hans Axel po smrti. V roku 2013 sa hodinky odhadovali na sumu 30 miliónov dolárov.

Rolex Cosmograph Daytona 'Paul Newman' / 17,8 miliónov USD

10. októbra 2017 sa konala dražba, ktorá prekročila aj samotný aukčný dom Phillips. Ten pôvodne stanovil odhadovanú cenu hodínok na jeden milión amerických dolárov. Záujemca o unikátne hodinky z roku 1968 vyrobené pre herca Paula Newmana zaplatil astronomických 17 752 500 amerických dolárov. Nenápadné hodinky vyrobené z ocele s priemerom 37mm v spojení dvoch zvukných mien - Rolex a Paul Newman sa stali najdrahšími nešperkovými náramkovými hodinkami na svete.

Chopard 201 Carat Watch / 25 miliónov USD

Sú vyrobené z 15-karátového ružového diamantu, 12-karátového modrého diamantu a 11-karátového bieleho diamantu, doplnené ďalšími bielymi a žltými diamantmi v celkovej váhe 163 karátov. Spolu je to neuveriteľných 201 karátov - podľa nich tieto šperkové hodinky dostali meno.

Patek Philippe 1518 / 11 miliónov USD

12. 11. 2016 v Ženeve uskutočnila už vyššie spomínaná aukčná spoločnosť Phillips dražbu veľmi vzácných hodínok s večným kalendárom z roku 1943. Boli vyrobené ako číslo jedna zo štyroch exemplárov a sú zaujímavé tým, že sú z nehrdzavejúcej ocele - paradox, keď platí známe „nie je všetko zlato, čo sa blyští“. Až do 70. rokov 20. storočia Patek Philippe nerobil bežne oceľové hodinky. Dovtedy väčšina ich hodínok bola zo žltého alebo ružového zlata. Hodinky sa vydražili za vtedy rekordných 11 112 020 dolárov.

Watches For More Than 10 mil. USD

You can get a watch for \$3, but big brands today bring models with 6 zeros on the price tag more and more often. These are unique and complicated jewellery or very rare collectors' pieces. However, there are not many with 7 zeros. Below is an overview of watches for more than 10 mil. USD. I expect the list to expand, since we are currently witnessing a boom in collecting and record breaking prices at auctions.

Graff Diamonds The Hallucination / 50 mil. USD

I am slightly puzzled after the Graff Diamonds The Hallucination was introduced, since they completely wipe out the line between a piece of jewellery and a watch. It is certainly more a jewellery item than a watch; it is a masterpiece with more than 110 carats of colorful diamonds set in a platinum bracelet. That is part of the reason why the price is 50 mil. USD. The company was founded by Laurence Graff in London in 1960 and he transformed his fascination by the power of diamonds into perfect craftsmanship in processing the gems.

Patek Philippe Henry Graves Supercomplication / 24 mil. USD

Patek Philippe Henry Graves Supercomplication was sold at auction at Sotheby's in Geneva on November 11, 2014 for 24 mil. USD. In 1920s, American banker and businessman Henry Graves Jr. asked Swiss manufacture Patek Philippe to make the most complicated watch. Graves waited long 7 years and the result came in 1933 in the shape of golden 1-pound pocket watch called Supercomplication. The watch with two dials and 24 complications is the most sophisticated watch ever designed and made without a computer.

Graff Diamonds The Fascination / 40 mil. USD

Graff Diamonds are behind the second most expensive watch as well. It is called The Fascination, it comprises of 152.96 carats of white diamonds and a pear shaped centerpiece of 38.13 carats. You will be fascinated by the price of 40 mil. USD.

Jacob & Co. The Billionaire / 18 mil. USD

A unique piece, only a single piece produced - this is a perfect stunning piece of jewellery from 18-carat white gold with 260 carats of diamonds. With open heart, you can admire the beauty of the movement which comes with the tourbillon, the royal complication.

Breguet No. 1160 Grande Complication / 30 mil. USD

Designed by Swiss watchmaker Abraham-Louis Breguet, the watch is generally known also as Marie-Antoinette. It used to be called 'a poem in clockwork'. We think that the watch was commissioned by Marie-Antoinette's admirer count Hans Axel von Fersen with no restrictions on time or the price. Work started in 1782 and was finished by Breguet's son in 1827. Both, Marie-Antoinette and Hans Axel were gone by then. In 2013, its price was estimated at 30 mil. USD.

Rolex Cosmograph Daytona 'Paul Newman' / 17,8 mil. USD

The auction on October 10, 2017 surprised even the auction house Phillips itself. They originally estimated the price of the watch at 1 million USD. The bidder paid astronomical 17,752,500 USD for the unique watch made for the actor Paul Newman in 1968. An inconspicuous watch from stainless steel with 37mm diameter connecting two famous names - Rolex and Paul Newman - became the most expensive non-jewellery watch in the world.

Chopard 201 Carat Watch / 25 mil. USD

Made from 15-carat pink diamond, 12-carat blue and 11-carat white diamonds, complemented by more white and yellow ones, with the overall weight of 163 carats. Altogether it is an unbelievable 201 carats, and that is where the jewellery watch got its name.

Patek Philippe 1518 / 11 mil. USD

This incredibly rare watch with the perpetual calendar from 1943 sold at Phillips auction on November 12, 2016. It is number one from only four examples made of stainless steel - the saying 'it is not all gold that glitters' paradoxically applies here well! Until 1970s, Patek Philippe was not making steel watches regularly; most of their watches were made from yellow or pink gold. The watch was sold for what was then the record price of 11,112,020 USD.

Synergie

Filip Orth III (19) | PHORTEC s.r.o. & študent

Počas života toho prežijeme veľmi veľa. Každý deň sme vystavení obrovskému množstvu vplyvov, pozitívnych alebo negatívnych, avšak väčšinou si všimneme iba zlomok z nich. Čím sme starší, tým pravdepodobnejšie vnímame širšie súvislosti, ktoré sme možno počas detstva nevideli, avšak zároveň strácame ohľad na detaily, ktorý sme ako deti mali. Všimame si okolie, ale unikajú nám detaily. Možno až na konci dňa si uvedomíme, že život sa spája z detailov, že vlastne ony tvoria jeho základ. Veľakrát sú práve tieto drobnosti kľúčové. Maličkosti hrajú v našich životoch svoju úlohu a dejú sa z nejakého dôvodu.

Verím, že mnoho vecí, viac alebo menej dôležitých, sa deje, lebo sa majú udiať, sú nám jednoducho nejakým spôsobom dané. My by sme však preto nemali meniť

svoj postoj k životu, napríklad svoje ambície alebo ciele. Všetko je na našom rozhodnutí, avšak je ľahko možné, že naše hlavné smerovanie sa nemení, iba si popritom vyberáme vedľajšie cesty, ktoré našu základnú trajektóriu ovplyvnia iba nevýrazne. Naša cesta je daná viacerými faktormi, génmi, výchovou a inými vplyvmi. Táto cesta je predurčená, hoci vieme ju identifikovať jedine tak, že spoznáme seba. Čo nás baví, čo máme radi, čo sú naše hobby, to sú niektoré z kľúčových aspektov, ktoré nás tvoria a v konečnom dôsledku majú vplyv na našu cestu. Naša cesta, náš život sa skladá z toho, kým sme, no zároveň sa aj vyvíjame a máme na svoju cestu vplyv. Vo viacerých prípadoch sa môže cesta zmeniť, ale podobne ako človek vo svojej podstate sa nemení. Prirodzene, máme nejaké hodnoty, máme priority a svoj pohľad na život. Aj keď si človek uvedomí, že

má v živote isté smerovanie, určite je vhodné si udržať všetky ciele, ambície a sny, pretože i to, čo je dané, sa môže veľmi ľahko zmeniť, či v dobrom alebo zlom. Inými slovami, niekto „dostane“ v živote talent a rozvíja ho, iný ho nerozvíja a napokon niekto, kto nedostal výrazné nadanie, na sebe pracuje a vypracuje sa na pozíciu, ktorú by mu nikto nepredpovedal.

V našich životoch existujú aj synergie. Synergie sú často prirodzené a sami ich vieme vyhľadať, avšak veľakrát môžu vyzerať „náhodne“. Má to svoj dôvod, že sa nám v istom momente objavajú v živote - opäť to súvisí s tým, kam človek smeruje a nad čím rozmýšľa, lebo to ho napokon posúva, a tak aj žije. Sme to, čo myslíme.

Mnohokrát si povieme, „aké zaujímavé, že je tu táto spojitosť XY.“ Táto spojitosť, respektíve synergia, sa tam však neobjavila náhodne. Samozrejme,

Synergies

Filip Orth III (19) | PHORTEC s.r.o. & študent

We go through a lot during our lives. Huge number of things affects us every day, positively or negatively, but we mostly notice only a fraction of it. As we age we are more likely to notice broader connections that we might not have been able to see in childhood, but in the same time we lose sight of details we did possess as children. We notice our surroundings, but miss the details. Only at the end of the day we might realize that life is comprised of details, that they form its foundation. Often it is these small things that play the key part. They have a role in our life and they happen for a reason.

I do believe that many things, more or less important, happen because they are meant to happen, they are somehow given to us. Although we should not change our attitudes to life because of them, our ambitions or goals. Everything stands on our decision, although it is easily possible that our main direction does not change, we are only choosing side roads that will influence our ultimate trajectory only marginally. Our journey is determined by multiple factors, the genes, our upbringing and others. This journey is predetermined, but we can only identify it by getting to know ourselves. What do we enjoy, what do we like, what our hobbies are, these are some key aspects that make us and that in the end influence our journey. Our journey, our life is comprised of who we are, but we are developing and affecting it in the same time. The journey can change in many cases, but similarly to a human being, it does not change in its essence. Naturally, we have our particular values, priorities, our perspective of life. Even when we are aware of a certain direction in our life, it is appropriate to hold on to

all our goals, ambitions and dreams, because even what is given can easily change, for better or worse. Or, in other words, someone "gets" a talent and develops it; another person does not develop it and finally, someone without distinct gifts who has worked on themselves gets to a position no one would ever foresee for them.

There are synergies in our lives, too. Synergies are often very natural and we can seek them out, and often they can seem "random". There is a reason for them appearing in our lives at certain moments - again, it links with where the person is going and what they are thinking about, because that moves them forward in the end and that is the way they live. We are what we think.

Many times we say to ourselves 'oh, this XY connection is so interesting'. This connection, or synergy, has not appeared by chance, though. Of course, it can seem like that from a short-term perspective. If we look at the bigger picture, the synergy came in connection with certain links from our life in that moment. Also, as a person I primarily notice things with some connections to me, aspects that concern me; I view things through regard for myself.

We perceive synergies, they do exist, although we ignore them many times, whether quite naturally or because of a rational reason, and we do not read what they want to "tell" us, what is their reason for popping up. If we pay attention more closely to details and to what is happening around us we might be very surprised and it can help us to understand ourselves as human beings.

z krátkodobého hlediska to tak může vyzerat. Ak sa pozrieme zo širšej perspektívy, synergia sa objavila v súvislosti s určitými prepojeniami z nášho života v danom momente. Takisto tým, že som ako človek prirodzene orientovaný hlavne na seba, všímam si primárne veci, ktoré sú akosi prepojené na mňa, aspekty, ktoré sa týkajú mňa.

Synergie vnímame, existujú, hoci ich veľa krát ignorujeme, či už z racionálneho hľadiska alebo úplne prirodzene, a nečítame, čo nám chcú „povedať“, aký majú dôvod. Keď budeme venovať väčšiu pozornosť detailom a tomu, čo sa deje okolo nás, môže nás to veľmi prekvapiť a aj dopomôcť k pochopeniu seba samého ako človeka.

Šialenstvo menom kryptomeny: stojíme iba na začiatku

Erik Stríž | (30) | novinár a freelancer | Bratislava

Priestor, v ktorom konzervatívni investori nemajú čo hľadať. Naopak, tí, ktorí riskujú, majú dôvod na radosť. Riziko, ktoré podstupujú ľudia investovaním do kryptomien, je priam extrémne. Kryptomeny sú však oveľa viac ako iba nekryté virtuálne peniaze.

Internet a výpočtová technika umožnili vznik niečoho, čo by vlastne ani nemalo existovať. Kryptomeny sú vymyslené virtuálne peniaze, ktoré nie sú ničím kryté a ich hodnota je určená výhradne aktuálnym spoločenským dianím. Nemajú žiadne fyzické vyhotovenie a sú dokonale decentralizované, čím významným spôsobom vybočujú zo skupiny akýchkoľvek iných platidiel, aké kedy ľudstvo používalo. Hodnotu kryptomien doslova a fakticky určuje iba to, koľko ľudí má práve o ňu záujem. Rovnako to funguje s akciami, avšak aj tie sú iba odrazom skutočných aktivít firiem. V porovnaní so skutočnými peniazmi však nie je možné vyrobiť viac jednotiek meny. Napríklad pre Bitcoin je vyhradených maximálne 21 miliónov jednotiek a žiadne ďalšie nemožno dopočítať, vytlačiť, vyrobiť či inak podnietiť ich vznik.

Bitcoin a ďalších tisíc kryptomien

Momentálne sa najviac o kryptomenách hovorí v súvislosti s Bitcoinom, ktorý vznikol ako prvá kryptomena v roku 2009. Za posledné roky a mesiace však vzniklo obrovské množstvo nových, pretože si ich môže zaregistrovať prakticky ktokoľvek a používať ich podľa vlastného uváženia. K januáru 2018 ich bolo registrovaných takmer 1400. Mnohé sú iba experimentálne a dokonale neúspešné, iné sa používajú ako platidlo za služby a produkty, ako vernostné body a podobne. Problémom tohto nového fenoménu je takzvané ťaženie a likvidita, ktorá je závislá na medializácii tej-ktorej kryptomeny. Kurióznym prípadom je Dogecoin. Ide o recesistickú menu založenú na internetovom meme, ktorá však prekvapila obrovským nárastom hodnoty: v priebehu 72 hodín o 300 percent. V januári 2014 kapitalizácia Dogecoinu dosahovala 60 mil. USD, dnes závätné 2 miliardy. Držitelia pôvodnej emisie Dogecoinov sú dnes dolároví milionári.

Kuriozitou je, že vlastnú národnú kryptomenu má už aj Venezuela. Jej názov je Petro, popri nej je zvažovaný aj variant

Petro Gold, vznik podnietil sám prezident Nicolás Maduro. Táto mena je však na rozdiel od iných krytá venezuelskými zásobami nafty, v prípade Petro Gold je krytie zabezpečené zásobami zlata.

Blockchain, podstata decentralizácie

Rozmach kryptomien je možný výlučne za predpokladu, že ich nebude možné ukradnúť. Aby takáto bezpečnosť mohla existovať, je potrebný takzvaný blockchain. Je to špeciálny druh distribuovanej databázy uchovávajúcej neustále sa rozširujúci počet záznamov, ktoré sú chránené proti neoprávnenému zásahu z vonkajšej i vnútornej strany. Najčastejšou aplikáciou technológie blockchainu je použitie ako účtovnej knihy kryptomien, ktorá uchováva transakcie vykonané užívateľmi. Práve vďaka nej je možné zabezpečiť, že sa jednotlivé Bitcoiny a ich zlomky nedajú ukradnúť. Hacker by totiž musel zasiahnuť do každého jedného počítača na svete, ktorý tento blockchain obsahuje. Blockchain je univerzálny spôsob, ako v elektronickom svete zabezpečiť vyššiu bezpečnosť; dnes dokonca o vlastnom blockchaine uvažuje aj Google. Nie každá

kryptomena je decentralizovaná, ale tie, ktoré používajú blockchain, naplňajú podstatu decentralizácie – skrátka, nemajú žiadnu centrálu.

Vzostupy a pády

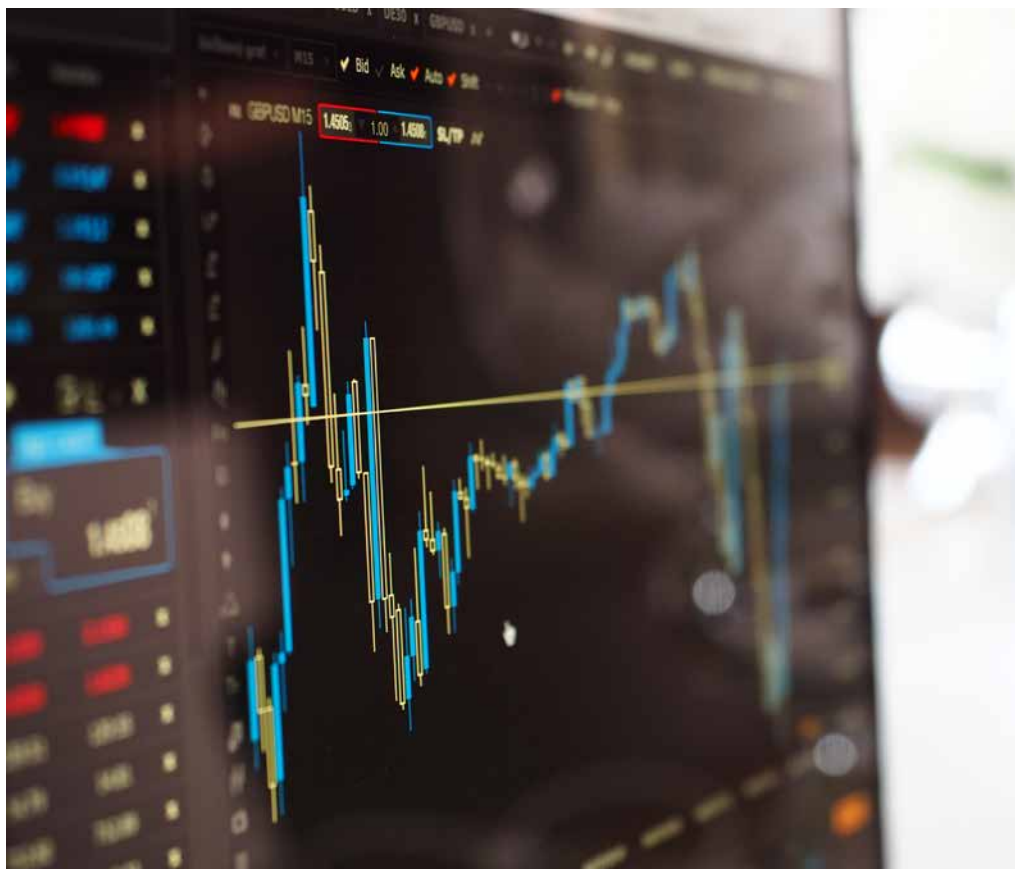
Bitcoinov je iba obmedzené množstvo, čím sa zvyšuje záujem o ne. Hodnota meny je priamo úmerne závislá od dopytu po nej a ten sa mení bez možnosti dlhodobého predvídania. Najlepšie to môžeme sledovať na vývoji ceny Bitcoinu, ktorý podnietil vznik ďalších kryptomien. Jeho cena od roku 2009 narástla priam závatne a z držiteľov niekoľkých Bitcoinov, prevažne nadšencov moderných technológií, sa stali razom dolároví miliónári. Ešte pred deviatimi rokmi stála jedna pizza pokojne aj 10 tisíc Bitcoinov, čo dnes predstavuje okolo 10 miliónov amerických dolárov. Dôvodom tohto enormného rastu však nie je inflácia, ale rastúca spoločenská hodnota Bitcoinu. Tí, ktorí vzostup Bitcoinu v posledných mesiacoch sledovali a chceli sa zúčastniť na tomto „verejne dostupnom bohatnutí“, však mali aj veľkú smolu: hodnoty kryptomeny kolísali priam fatálne, čo tisíce ľudí na celom svete priviedlo k mimoriadnym finančným stratám. Investovanie do Bitcoinu je nanajvýš rizikové, avšak ani to nebráni tomu, aby do neho nalievali peniaze ďalší a ďalší ľudia a spoločnosti.

HODL a FOMO

Dôvodov, prečo ľudia neustále dôverujú Bitcoinu a nakupujú ho aj napriek tomu, že už zdanlivo dosiahol svoju najvyššiu možnú cenu, je viacero. Existujú dve čarovné slovíčka, ktoré vo svete kryptomien nemožno prehliadnuť. FOMO a HODL. A sú práve tou príčinou, prečo vznikajú nové kryptomeny a investori sa o ne trhajú. FOMO je akronym pojmu „fear of missing out“, teda strach z premeškania šance. FOMO je skrátka psychologický tlak na investorov, ktorí sa boja toho, že by prepáli príležitosť a stratili tak šancu zarobiť obrovské peniaze. HODL je preklep od slova „hold“, teda držať. V kontexte investovania do kryptomien znamená nákup a vyčkávanie do tej doby, kým mena nedosiahne želaný nárast.

Podvody

Vďaka distribuovanej účtovnej knihe, ktorá zabezpečuje vysokú bezpečnosť

Vývoj hodnoty Bitcoinu je dnes relatívne nestabilný, kvôli tomu stráca na univerzálnosti a hodnovernosti

a dokonalú decentralizáciu, je mimoriadne náročné nezákonne sa obohacovať. Krádež Bitcoinov je technologicky extrémne náročná a vykonávať iné podvody so sebou nesie množstvo zásadných komplikácií. Nájdu sa však aj firmy, ktoré síce nemanipulujú s účtovnými knihami alebo so samotnými kryptomenami, ale s peniazmi svojich klientov – investorov do Bitcoinu. Medzinárodná polícia momentálne vyšetruje jeden z najväčších podvodov, ktorého sa preukázateľne dopustila nemecká spoločnosť Optioment. Od rakúskych investorov vybrala dovedna 12 tisíc Bitcoinov v hodnote závatných 115 miliónov eur, aby sa nakoniec vo februári tohto roka odmlčala a formálne prestala fungovať.

Iná americká spoločnosť sa pohybuje síce iba na hrane zákona, ale s veľmi otáznym biznis modelom. Ponúka možnosť vytvorenia vlastnej kryptomeny a jej propagácie na sociálnych sieťach s cieľom markantného navýšenia jej hodnoty. Klienti majú za takúto službu platiť a vďaka nej zbohatnúť, ale na úkor ostatných investorov, ktorí potom nebudú mať menu ako využiť.

Najväčší rozmach kryptomien ešte len príde

Prvá kryptomena Bitcoin bola založená v roku 2009, avšak sedem rokov ostávala mimo záujmu verejnosti, bola skôr zábleskom budúcnosti, ktorá tak skoro nepríde. Dnes, v roku 2018, sledujeme, že síce sa verejnosť o Bitcoin doslova trhá, ide však o bublinu, ktorá musí nepochybne splasnúť. Budúcnosť kryptomien totiž nesmie byť poznačená závatnými výkyvmi hodnoty, pretože pre ne by sa na menu nedalo spoliehať. V prvom rade sa svet bude musieť stotožniť s konceptom decentralizovanej a málo regulovanej meny a potom môže nastať nová éra vo vývoji ľudstva. Aktuálne dianie s Bitcoinom však celkom nevyhnutne zanechá v ľuďoch nedôveru a potrvá niekoľko rokov, kým ostatné kryptomeny opäť dokážu svoje výhody a začnú byť univerzálnymi platidlami.

Madness Called Cryptocurrency: We Are Still at the Beginning

Erik Striž | (30) | journalist and freelancer | Bratislava

That space is not for conservative investors. On the contrary, those who take risks have a reason to rejoice. The risk of investing into cryptocurrencies is extreme. But cryptocurrencies are much more than just a form of virtual fiat money.

Internet and technology enabled the existence of something that should not even exist. Cryptocurrencies are invented virtual money that is not backed and its value is determined solely by present events. It has no physical form and is completely decentralized which distinguishes it significantly from any other means of payment ever used. Its value is literally and really determined only by how many people are interested in it right

now. Same goes for shares, but shares, too, only reflect real activities of companies. Compared to real legal tender it is not possible to produce more currency units. For example, there are 21 million units reserved for Bitcoin and it is not possible to add, print or otherwise create more.

Bitcoin and another thousand cryptocurrencies

Right now, cryptocurrencies are mentioned most often in connection with Bitcoin which started in 2009 as the first one. In recent years and months, however, many others were created, as practically anyone can register a cryptocurrency and use it as they see fit. In January 2018 there

were 1,400 cryptocurrencies registered. Many of them are experiments and complete failures, others are used as payment for products and services, as loyalty points, etc. Problems for this new phenomenon seem to be the so-called mining and the currency supply that depends on publicity. Dogecoin is a curiosity here. It was introduced as a 'joke currency' based on an internet meme, and surprised by a huge rise of its value: by 300% in 72 hours. Dogecoin capitalization was at 60 mil. USD in January 2014, today it is staggering 2bn. Owners of the original Dogecoin emission are billionaires today.

What is also curious that Venezuela has its own cryptocurrency, called Petro. Another form is also being considered, so-

-called Petro Gold. President Nicolás Maduro himself supported its creation. This currency, however, is backed by Venezuelan oil reserves, in case of Petro Gold by gold reserves.

Blockchain, essence of decentralization

Bitcoin can only expand if it is not possible to steal it. Blockchain ensures this safety. It is a special kind of distributed database that stores the ever expanding number of records protected from unauthorized intervention from the outside and the inside. Blockchain technology is most commonly used as a cryptocurrency accounting book that records all the transactions made by currency users. It is this technology that ensures that individual Bitcoins and their fractions cannot be stolen. A hacker would have to reach to every single computer in the world that contains this blockchain. Blockchain is a universal way how to ensure higher safety in the electronic world – even Google is considering its own blockchain today. Not every cryptocurrency is decentralized, but those using blockchain fulfill the decentralization essence in not having any central issuing office.

Rise and fall

There is a limited number of Bitcoins which increases the demand. Its value is in direct proportion to demand and there is no way to predict changes in demand from a long-term perspective. We can see this best in the development of the price of Bitcoin which inspired creation of other cryptocurrencies. Its price rose staggeringly since 2009; owners (mostly modern technology enthusiasts) of a couple of Bitcoins immediately turned into millionaires. Nine years ago a pizza could easily cost 10,000 Bitcoins which would be 10 mil. USD today. The reason for this huge growth is not inflation, but growing social value of Bitcoin. Those who were following Bitcoin's rise in recent months and wanted to participate in 'the opportunity to get rich for everyone' were also unlucky: cryptocurrencies' value fluctuated fatally and thousands suffered exceptional financial losses. Investments into Bitcoin are extremely risky, but this does not prevent other people and companies to pour money in it.

HODL and FOMO

There are several reasons why people still trust Bitcoin and keep buying it despite the fact that it seemingly reached its maximum price possible. There are two magical words you cannot overlook in the cryptocurrency world: FOMO and HODL. They are the reason why new cryptocurrencies appear and why investors fight for them. FOMO is an acronym for 'fear of missing out'. FOMO, in short, means psychological pressure on investors who fear missing an opportunity and losing the chance to make huge sums. HODL is a typo of 'hold'. In the context of investing into cryptocurrencies it means buying and waiting until the currency reaches the desired growth.

Fraud

Illegal profits are extremely difficult thanks to distributed accounting book that ensures high level of safety and absolute decentralization. Bitcoin theft is technologically extremely demanding and other fraudulent activities are very complicated. There are companies, however, not manipulating Bitcoin accounting books or a cryptocurrency itself, but money of their clients – investors into Bitcoin. International police is currently investigating one of the biggest fraud, demonstrably orchestrated by German Optioment. Optioment collected

12,000 Bitcoins from Austrian investors which represent staggering 115 mil. euro and in February 2018 went silent and formally ceased to exist.

Another US company is not crossing the legal line but their business model is highly questionable. They offer a possibility of creating your own cryptocurrency and its marketing on social media to significantly up its value. Clients would pay for the service that will make them rich but at the expense of other investors who will end up not having any use for the currency.

The biggest boom cryptocurrencies is yet to come

Bitcoin, the first cryptocurrency, was created in 2009, but for seven years it stayed outside of public interest; it was merely pointing to a distant future. Today, in 2018 we see that public is literally fighting for Bitcoins although this is a bubble that is bound to break. Cryptocurrencies future cannot be marked by extreme fluctuations in their value, it would make them unreliable. Firstly, the world will have to accept the concept of decentralized and very little regulated currency and then the new era can begin. Current events related to Bitcoin will inevitably leave distrust in people and it will take years till other cryptocurrencies show their advantages again and turn into universal means of payment.

Čaká nás chaos?

Vladimír Orth | (47) | CEO United Group

V akom stave je aktuálny predaj automobilov vo svete?

Prvý automobil uzrel svetlo sveta už pred 133 rokmi, dnes ich na svete jazdí viac ako 1,3 miliárd. Ročný predaj je na úrovni 90 miliónov (údaje 2017).

Za posledných 10 rokov predaj áut z roka na rok stúpa, ročný rast je 4,1% v porovnaní s rastom počtu obyvateľstva, čo len ročne predstavuje nárast o 1,2%.

Tri najdôležitejšie trhy, kde automobily umiestňujú svoju produkciu, sú Čína (24 mil.), USA (17 mil.) a Európa (15 mil.) (predajné čísla za r. 2017).

Spolu tieto trhy predstavujú viac ako 60% celkového predaja automobilov vo svete. Najrýchlejšie rastúcim trhom je

Čína, kde rast predaja skočil z 2,3 mil. v r. 2013 na 24 mil. v r. 2017. V r. 2013 sa stala Čína najväčším trhom.

Dá sa ešte zvyšovať kapacita?

Do roku 2030 bude žiť v mestských aglomeráciách vyše 85% populácie, v tom istom roku globálny predaj áut dosiahne vrchol – 133 miliónov automobilov. Doprava je kľúčová pri transporte pracovnej sily a distribúcii tovarov. Avšak veľké priemyselné aglomerácie dosahujú maximálnu svoju kapacitu, plynulosť dopravy je veľkou výzvou. Mestá dennodenne riešia problémy súvisiace s preplnenosťou ciest a nedostatkom parkovania. Vzhľadom na to dochádza k legislatívnym úpravám, akými sú:

- ekologické normy (emisie CO₂) (očakávaný rast emisií v r. 1999 – 2035 je X 1,75),
- obmedzenia dopravy v mestách,
- vylúčenie vozidiel na fosilné palivá z miest,
- zaťažovanie vstupu áut do miest špeciálnymi daňami a poplatkami, a iné.

Automobily neustále chrlia nové automobily, ale tie už v niektorých mestách nie je možné prihlásiť a treba čakať na výhru v lotérii na získanie ŠPZ. Inde sa zase musí budúci majiteľ preukázať parkovacím miestom a až nato mu mesto povolí nákup automobilu.

V súvislosti s týmito a inými faktmi dochádza k prehodnoteniu užívania automobilov. Automobil je v súčasnosti využívaný iba na 5% svojho časového fondu. Tieto skutočnosti nútia výrobcov, prenajímateľov, ako aj majiteľov automobilov hľadať nové riešenia.

Aké zmeny nás čakajú a kedy?

Situácia postupne smeruje k chaosu na trhu s automobilmi. V prvom rade sme blízko obdobia, keď globálna produkcia automobilov dosiahne vrchol. Na rozvinutých trhoch sa tento okamih očakáva v rozmedzí r. 2030 – 2035.

Príčinami sú:

- technologické zmeny funkčnosti automobilu;

- elektrické automobily (EV) (v r. 2040 bude globálna produkcia na úrovni 35%),
- autonómne automobily (AV) (v r. 2040 bude 14% plne samojazdiacich),
- internet v automobile a možnosti zábavy v ňom (entertainment),
- b) služby, ktoré ovládnu a zmenia spôsob využívania automobilov:
 - ride sharing (niekedy označovaný ako car pooling),
 - car sharing,
 - prenájom automobilov,
 - operatívny leasing.

Zmena v chápaní účelu automobilu, ako aj jeho vyššia použiteľnosť budú mať za

následok zníženie nutnosti nákupu ďalších nových automobilov. Predpokladáme, že pokles nákupu ovplyvní globálny predaj s očakávaným výkyvom v období r. 2030 – 2050 a dosiahne až 30% pokles globálneho predaja do 5 rokov a 50% do 15 rokov.

Súkromné vlastníctvo automobilu v súčasnosti v budúcnosti ustúpi, keďže veľký globálny poskytovateľ služieb bude oveľa efektívnejší v prevádzkovaní automobilov ako jednotliviec. Takisto nebude komu jazdené autá predávať, nakoľko väčšina populácie bude autá vnímať ako službu a nie majetok.

Veľké finančné spoločnosti môžu mať ťažkosti s ďalším využitím jazdených automobilov, ak na tieto zmeny nebudú pripravené. Niektoré ich prežívajú už dnes. Aktuálny predaj jazdených áut nízko príjmovým skupinám už nebude atraktívny, nakoľko spoločnosti zameriavajúce sa na služby dodania, prepravy a prenájmu áut budú operovať za veľmi výhodných podmienok práve vďaka vysokej efektívnosti. To bude súčasne zlepšovať ich trhové postavenie.

Obrovská koncentrácia nákupu automobilov práve týmito spoločnosťami a ich trhovú silu spôsobí prepád cien jazdených automobilov.

V r. 2017 bol podiel týchto spoločností na globálnom predaji automobilov až 35%.

Ako sa s tým vyrovnáť?

Podľa môjho názoru jediným spôsobom, ako byť pripravený na uvedené zmeny, je postupne meniť flotily z fixného a dlhodobého majetku na krátkodobý majetok, prípadne dodávateľské služby, kde za nákup a predaj zodpovedá spoločnosť, ktorá sa uvedenou službou živí.

Ďalej je nutné vnímať, že budúci vozový park bude zameraný na EV, PHEV a hybridné vozidlá. Už dnes pri nákupe áut do rodiny či firmy treba na to myslieť. Ďalší predaj bude v budúcnosti problémom, nakoľko nákup jazdených áut bude klesať, keďže ľudia budú nakupovať služby a nie autá ako majetok.

Jediné trhy, ktoré ešte v uvedenom období pôjdu podľa aktuálneho nastavenia, budú India a Afrika, kde rast predaja bude stále pretrvávajúť vzhľadom na nenasýtenosť z minulého obdobia.

Veľkým tlakom na zmeny bude zníženie nákladov na vlastníctvo a čiastočné užívanie. Tlak na cenu odstráni dlhodobé vlastníctvo.

Are We Driving into Chaos?

Vladimir Orth | (47) | CEO United Group

What is the current state of car sales?

133 years ago, the world saw its first automobile; today there is more than 1.3bn cars driving on the planet. Annual sales are 90 million (data from 2017).

In the last 10 years, annual sales of cars have been rising; the growth is 4.1% per year in comparison to population growth, which means growth by 1.2% every year.

Three most important markets where car manufacturers sell their production are China (24 mil.), USA (17 mil.) and Europe (15 mil.) (sales data from 2017).

Together these markets represent more than 60% of car sales worldwide. China is the fastest growing market, the sales growth jumped from 2.3 mil. in 2013 to 24 mil. in

2017. In 2013 China became the biggest market.

Have we reached the maximum capacity?

In 2030, more than 85% of the population will live in urban agglomerations; in the same year, global car sales will reach its peak – 133 mil. cars. Transport is the key in moving workforce and in goods distribution. But industrial agglomerations are reaching maximum capacity and smoothly flowing transport is a real challenge. Every day, cities are struggling with overflowing roads and lack of parking space. Because of this there are new legislative measures adopted, such as:

- ecological norms (Co2 emissions) (expected growth of the Co2 emissions between 1999 and 2035 is X 1.75),
- transport limitations in cities,
- exclusion of vehicles using fossil fuel from cities,
- special taxes and fees for driving through cities, and others.

Car manufacturers keep producing new vehicles, but in some cities you cannot register a car without winning a lottery in acquiring a registration number. In other cities, a potential car owner has to prove they have a parking space and only then the city authorities allow them to register a car. These facts make us re-evaluate the use of a car.

Currently, a car is only used up to 5% of its time capacity. Car manufacturers, leasing companies and car owners are forced to look for new solutions.

When will changes happen and what will they be?

The situation on the auto market is heading towards chaos. First of all, we are fast approaching the time when global car production will reach its peak. It is expected between 2030 and 2035 on developed markets. **The reasons are:**

- a) technological changes in car functions:
 - electrical vehicles (EV) (global production is expected to reach 35% in 2040),

- autonomous vehicles (AV) (14% of cars in 2040 will be fully self-driving),
- internet in cars with its possibilities for entertainment,
- b) services that will take over and change the way of using cars:
 - ride sharing,
 - car sharing,
 - car hire,
 - car leasing.

Change in perception of the function of cars and broader options of using them will decrease the necessity of buying new vehicles. We presume the decline in demand will impact global sales with the expected drop between 2030 and 2050 which will reach 30% within next 5 years and 50% within 15 years.

Private ownership of cars will decrease in the future, since a global service company will be much more effective in running and maintaining cars than an individual. In the same time, there will be no one who would buy secondhand cars, because most of the population will see cars as a service, not as an asset.

Large financial companies can run into difficulties with further use of secondhand cars if they are not ready for these changes. Some of them are actually already struggling with it. Selling used cars to low income groups will not be attractive anymore since companies offering delivery, transport and car leasing services will operate under favorable conditions because of their high effectiveness. This will also be continuously increasing their market position.

Car purchases will be highly concentrated to these companies and their market strength will cause a drop in used cars prices.

In 2017, the market share of these companies was 35%.

How to deal with it?

In my opinion, the only way how to be prepared for these changes is gradual transition of fleets from fixed, long-term assets to the short-term assets, or working with a service company which will be responsible for purchase and sales.

It is also necessary to understand that future orientation will be on EV, PHEV and hybrids. We have to think about that today when buying a car for a family or a company. Re-selling will be an issue in the future, since purchase of used cars will decline due to increase in buying of services rather than owning a car.

The only markets that will behave in the same way as previously will be India and Africa where purchase will still grow due to under-saturation from the past.

What will push the changes will be lower expenses associated with owning and partial use of cars. Pressure on the price will remove long-term ownership.

Prečo aj Freud istotne chodil na masáž

Soňa Zajačková (32) | Bratislava | šéfredaktor United Life

Počuli ste už frázu „preniknúť do špiku kostí“? Alebo „zažiť na vlastnej koži“? Rôzne zážitky nám vraj neprenikajú len do kostí, ale aj do génov, a tak je možné, že tieto zážitky sa odovzdávajú ďalej z generácie na generáciu.

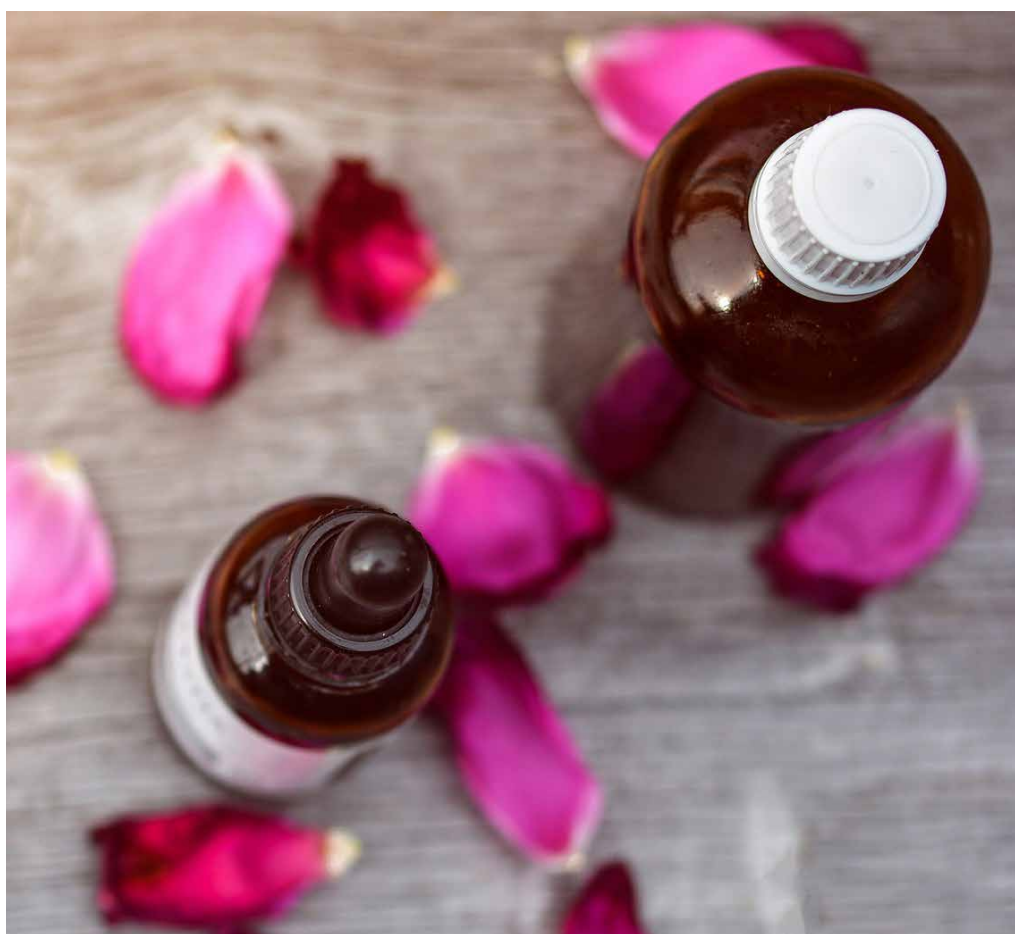
Ústav Maxa Plancka pre psychiatriu v Mníchove v roku 2010 publikoval štúdiu, ktorá zistila, že pri ohrozujúcich či nepríjemných zážitkoch sa na gény ukladajú určité bloky, takzvané metylové skupiny. Tie

potom na gény pôsobia ako spínače a menia ich činnosť. Ako tomu rozumieť? Nuž, podľa vedcov je tým ovplyvnené správanie na celý život a prostredníctvom týchto zmenených génov sa môžu dediť určité vzory správania. Genetický kód neodovzdáva teda iba telesné znaky, ale do istej miery aj do pamäti tela vryté skúsenosti.

Psychoterapeutka Gabriele Rudolphová zastáva názor, že ide aj o biologický fenomén. Ľudské telo, podobne ako telo zvierat, je prispôsobené v prípade

ohrozenia alebo silného stresu vstreknúť do obehu jednorazovo veľké množstvo hormónov adrenalínu alebo kortizolu. Spolu so zvýšením prítoku krvi do svalstva má tento hormonálny koktejl zabezpečiť prežitie – ide o povestnú reakciu boj alebo útek. Keď ohrozujúca situácia pominie, vylučovanie týchto hormónov sa zastaví.

U zvierat v tomto štádiu nastupuje triaška, chvenie, dychčanie alebo cvakanie zubami. Inými slovami, intuitívnymi pohybmi tela vyplavia nadbytočné zvyšky

stresových hormónov. Jednoducho to zo seba vytrasú a idú ďalej. Ak sa však vylučovanie stresových hormónov nezastaví, telo zostáva v stave pomyselného ohrozenia a ešte dlho po udalosti reaguje rovnako, ako keby bolo ešte stále v akútnom ohrození.

Porozuhodná je aj otázka, prečo sa signál ohrozenia nevypne.

V zvieracom svete existuje popri útoku a úteku ešte tretia, a aj medzi ľuďmi známa metóda, ako narábať s ohrozením – zahrať

sa na mŕtveho chrobáka. Zviera (a aj človek) takto predstiera, že je mŕtve, v domnení, že útočník ho nechá na pokoji a pôjde si pohľadať inú korisť.

Problém však nastáva, ak sa z tohto stavu nevieme dostať späť do normálu. Ak totiž pri taktike mŕtveho chrobáka dochádza aj k disociácii, súčasne tým otupujeme svoje emócie. Schopnosť dostať sa znova do stavu rovnováhy rozhoduje o tom, či dôjde k traumatizácii alebo nie. Táto sa následne môže uložiť niekde v tele ako blok.

Ako teda prežiť?

Skáčte na špičkách a dopadajte na päty, pustite si hudbu a vytraste sa do jej rytmu. Skáčte hore-dole na mieste, a ak máte možnosť, choďte si zaskákať na trampolíne. A ak treba, dychčíte, kričte, či plačte. Plač je totižto ľudským záchranným mechanizmom - natriasanie tela pri vzlykoch stimuluje chvenie a tras, sťažené dýchanie zase dychčanie.

Trauma z minulosti sa u ľudí prejavuje mnohými spôsobmi. Človek môže niekedy cítiť, že nemá plnú kontrolu nad spomienkami a pocitmi, ktoré sú s ňou spojené. V takom prípade odporúčame

vyhľadať odbornú psychoterapeutickú pomoc licencovaného psychoterapeuta.

A ak máte tú možnosť, choďte na masáž.

Niektorí odborníci sa domnievajú, že masáž sa datuje v tej či inej forme už 5000 rokov. V Číne sa texty, ktoré obsahujú zmienky o masážach, odhadujú na obdobie cca 2700 rokov pred našim letopočtom.

Masáž propagoval aj grécky lekár Hippokrates, ktorý tvrdil, že umenie masáže by mala byť jedna zo základných zručností lekára.

Dobrá masážny terapeut vie narábať s vašim telom a pomocou uvoľnenia fyzického bloku v tele môže nastať aj uvoľnenie bloku psychického.

Použitie kvalitných masážnych olejov a vôní (aromaterapie) pomáha uvoľneniu parasympatického nervového systému a umožní tak vášmu organizmu načerpať nové sily.

Naviac sa telo pri masáži zbaví nahromadených škodlivín, keďže sa pri nej podporuje obeh lymfatického systému.

Why Freud Must Have Been a Fan of Massage

Soňa Zajačková (32) | Bratislava | editor-in-chief United Life

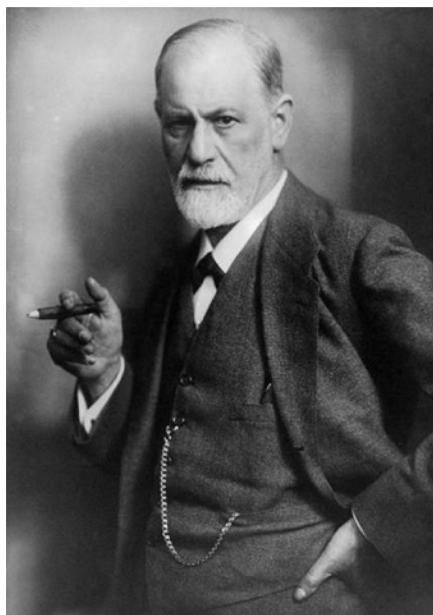
Have you heard a phrase ‘chilled to the bone’? Or ‘experience something first-hand’? Various experiences are allegedly not only penetrating to our bones, but also to our genes, and that way it is possible for an experience to be passed on from generation to generation.

In 2010, a study published by Max Planck Institute of Psychiatry in Munich, Germany, found that during threatening or

unpleasant experiences certain chemical markings (so-called methyl groups) are attached to genes where they act as a switch and permanently change the activity of genes. How to understand this? According to scientists, this affects behavior through the whole life and certain behavioral patterns can be inherited through these altered genes. In this way, the genetic code does not only pass physical features on, but

to a certain extent also experiences written into the memory of the body.

Psychotherapist Gabriele Rudolph claims that this is also a biological phenomenon. Human body, similarly to animals’ body, is tailored to release large amounts of hormones adrenalin or cortisol into our blood stream in case of danger or strong stress. Together with the increased blood flow into muscles this hormonal cocktail fosters survival - it is the well-

-known fight or flight response. After the dangerous situation is over, hormone release ceases.

After that, in an animal we see shaking, trembling, panting or teeth chattering. In other words, these intuitive body movements wash out residues of stress hormones. Animals simply shake it out and move on. But if stress hormones release is not stopped, the body stays in the state of danger and responds in the same manner as

if it were in acute danger even long time after the event.

An interesting question here is, why the danger signal is not switched off.

In both, animal and human worlds there is a third response to threat - play the dead bug. The animal (and the person) behaves as if they were dead hoping that the attacker will leave them and go find a different prey.

The problem arises when we do not know how to get from this state back to normal. If a person dissociates during playing a dead bug, they are numbing their emotions. Ability to get back to normal decides whether traumatization will happen or not. Consequently, trauma can be stored somewhere in the body in the form of a block.

How to survive then?

Jump on your tip-toes and land on your heels, put some music on and shake to its rhythm, jump up and down on the spot; go trampolining if you get a chance. Pant, shout, or cry, if you need to. Crying is a human rescue mechanism - shaking of the body when we cry simulates trembling and convulsing, heavy breathing simulates panting.

Trauma manifests in many different ways in people. Sometimes we can feel that we do not have full control over memories or feelings connected with the past trauma. In that case we recommend seeking out help from a licensed psychotherapist.

And if you have a chance, go get a massage.

Some experts think that in some form massage can be dated back 5,000 years. Chinese texts mentioning massage date back to around 2700 Bc.

Ancient Greek physician Hippocrates also promoted massage; he claimed the art of massage should be one of the basic physician's skills.

A good massage therapist knows how to work with your body, and releasing a physical block in your body can also release the psychological block.

Good quality massage oils and aromas (aromatherapy) helps to relax the parasympathetic nervous system which enables your body to recover and gain new strength.

And, your body detoxifies as massage stimulates the lymphatic system.

Festival európskeho divadla Eurokontext

Na piatom ročníku Festivalu európskeho divadla SND Eurokontext.sk od 2. do 27. júna 2018, ktorý je jediným svojho druhu na Slovensku, si môžete pozrieť deväť operných a šesť baletných predstavení. Riaditeľov Opery SND Slavomíra Jakubeka (S. J.) a Baletu SND Jozefa Dolinského ml. sme požiadali o bližšie informácie o programe.

Akými inscenáciami prekvapia hosťujúce operné súbory?

S. J.: K tým náročnejším, ale zároveň i umelecky výnimočným patrí Šostakovičova Lady Macbeth Mcenského okresu, s ktorou príde do SND už tradične veľmi progresívny operný súbor ostravského Národného divadla moravsko-sliezského. Veľký opus opernej literatúry 20. storočia je strhujúcim príbehom agresívitou a frustráciami predchnutej ruskej spoločnosti spred revolučných čias. Autormi inscenácie sú renomovaní českí tvorcovia režisér Jiří Nekvasil a výtvarník Daniel Dvořák.

Opera z poľského Krakova privezie na Slovensku ešte nikdy neuvedené dielo – mystickú operu Kráľ Roger Karola Szymanowského. Autorom vizuálne fascinujúceho stvárnenia diela je výrazná osobnosť poľskej réžie Michal Znaniecki, hudobne naštudoval aj u nás známy skvelý dirigent Lukasz Borowicz. Pražské Národné divadlo, naopak, pricestuje s romantickou klasikou, kultovým Massenotovým Wertherom, atraktívnou inscenáciou európskej osobnosti, režiséra Willyho Deckera.

Aký je kľúč pri výbere domácej prezentácie?

S. J.: Košiceania privezú málo známu operu z ranej tvorby veľkého romantického reformátora Richarda Wagnera Vily. Na umeleckej kvalite táto inscenácia režiséra

Lubora Cukra získala i vďaka skvelému dirigentovi Robertovi Jindrovi. Príležitosť vidieť operu Vily po prvý raz inscenovanú na Slovensku je skutočne jedinečná. Operný súbor SND sa predstaví spolu s Baletom SND v ravelovskom dvojtitule Španielska hodinka/Dafnis a Chloé, úvod festivalu sa ponese v zameraní najhorúcejšej novinky, premiéry veľkolepej inscenácie Pucciniho Tosky, a operný program doplnia ešte originálna inscenácia Sadka Rímskeho-Korsakova a Pucciniho Triptych. V programe je aj v apríli premiérovaná inscenácia operety Poľská krv od Oskara Nedbala, ktorá je už nasmerovaná do jubilejnej sezóny 2019/2020 ako príspevok k storočnici SND.

Na festivale Eurokontext.sk bude šesť baletných predstavení, ponúkajúcich krehkú krásu na špičkách aj strhujúce, emóciami nabitú tanečnú divadlo. Ktoré to sú?

Dieťa mága, jedného z najvýznamnejších choreografov súčasnosti Borisa Eifmana, budeme na festivale obdivovať v interpretácii dvoch súborov. Eifman Ballet z Petrohradu sa predstaví eposom o geniálnom skladateľovi P. I. Čajkovskom pod názvom PRO et CONTRA. Vypovedá o životných peripetiách odrážajúcich sa v tragických momentoch jeho hudby. Baletné večery z dielne tohto majstra sú pre tanečníkov pohybovo veľmi náročné, vyžadujú skvelú kondíciu, ale aj

psychické vypätie. Bolo preto čťou pre Balet SND, keď Eifman exkluzívne zveril súboru naštudovanie jeho diela Za hranicami hriechu – Bratia Karamazovci – tanečný ekvivalent Dostojevského románu o deštruktívnych vášňach a večnom súboji Boha a diabla.

Po prvý raz sa na doskách SND predstaví Maďarský národný balet tanečným stvárnením troch jedinečných skladieb Bélu Bartóka. Choreografie sa zmocnili traja renomovaní maďarskí tvorcovia s originálnym pohybovým rukopisom: Pál Frenák, Zsolt Juhász, László Seregi.

Po rokoch hosťuje v SND Balet Štátneho divadla Košice so silným skutočným príbehom, ktorý vo svojom denníku zachytila Anna Franková. V réžii a choreografii Ondreja Šotha sa v hlavnej úlohe predstaví Táňa Pauhofová.

V programe Eurokontextu.sk je aj klasický balet Esmeralda, ktorý sa stretol po premiére v marci s veľmi priaznivým ohlasom. Balet SND naštudoval toto dielo pri príležitosti 200. výročia narodenia veľikána Mariusa Petipu, autora najvýznamnejších diel klasickej baletnej literatúry. Veľkolepá freska podľa románu Victora Huga Chrám matky Božej v Paríži je o temperamentnej Cigánke, o ktorej krásu súperí celý Paríž. Balet v choreografii a réžii Vasilija Medvedeva a Stanislava Feča je príležitosťou prezentovať brilantnú tanečnú techniku na pozadí nesmrteľného príbehu.

Raritou v opernom repertoári je aj rané dielo Richarda Wagnera Vily, s ktorým sa predstaví košická opera. Foto Joseph Marčinskij.
Opera of the State Theater Košice introduces Richard Wagner's early work *The Fairies* which is a rarity in the operatic repertoire. Photo: Joseph Marčinskij.

S Bartókovým tanečným triptychom prichádza po prvý raz do SND Maďarské národné divadlo.
The National Ballet from Hungary performs for the first time on the SND stage, with Bartók's dance triptych.

Stredoveké ruské byliny a eposy o speváčkovi Sadkovi v modernom videní amerického režiséra Daniela Kramera.
Na foto Ľubica Vargicová, Michal Lehotský.
Legends and medieval Russian epic poems Byliny about a singer Sadko in a modern rendering by the American director Daniel Kramer. Lubica Vargicová, Michal Lehotský.

Vývrcholením festivalu bude hostovanie slávneho súboru Eifman Ballet s eposom o geniálnom skladateľovi Čajkovskom PRO et CONTRA. Foto Evgenij Matveev.
Guest performance of the famous Eifman Ballet with the epic story PRO et CONTRA about the genial composer Tchaikovsky is the highlight of the festival. Photo: Evgeniy Matveev.

Španielska hodinka, opera Mauricea Ravela, je založená na klasickej komediálnej zápletke na tému ľudských vzťahov a zlyhaní manželskej vernosti. Na foto Terézia Kružliaková, Tomáš Juhás. Foto Peter Brenkus.
The Spanish Hour, an opera by Maurice Ravel, builds on a classical comedy plot about human relationships and failings of marital faithfulness. Terézia Kružliaková, Tomáš Juhás. Photo: Peter Brenkus.

Strhujúci tanečný epos Za hranicami hriechu – Bratia Karamazovci v podaní Baletu SND. Foto Peter Brenkus.
Riveting dance epic *Beyond Sin - The Brothers Karamazov* by the SND Ballet. Photo: Peter Brenkus.

Denník Anny Frankovej – hostovanie košického baletného súboru s Táňou Pauhofovou v hlavnej úlohe.
The Diary of Anne Frank - production of the visiting ensemble of the Ballet of the State Theater Košice starring Tāňa Pauhofová.

Nádherný večer na tému príbehu románu Victora Huga Chrám Matky Božej v Paríži pod názvom Esmeralda: brilantná technika, francúzska noblesa a ruská veľkoleposť. Foto Peter Brenkus.
Esmeralda, a charming performance based on Victor Hugo's novel *The Hunchback of Notre-Dame*: brilliant technique, French noblesse and Russian grandiosity. Photo: Peter Brenkus

During the fifth season of the Eurokontext.sk, SND European Theater Festival, the only festival of this kind in Slovakia, between June 2-27, 2018 you can see 9 operatic and 6 ballet performances. We asked Slavomír Jakubek (S. J.), SND Opera Director, and Jozef Dolinský Jr., SND Ballet Director, for more information about the program.

*S. J.: The Opera of the State Theater Košice will bring a not very well known opera The Fairies by the big romantic reformer Richard Wagner. Excellent

*We will be able to admire the work of a true magician, one of the most important choreographers of today, Boris Eifman in two productions by two different ensembles. The Eifman Ballet from St. Petersburg performs an epic story about the genial composer P. I. Tchaikovsky, PRO et CONTRA, about the hurdles in his life captured in the tragic moments of his music. Ballet performances created by this master are very demanding for dancers, they ask for excellent fitness as well as psychological conditions. Therefore it is an honor for the SND Ballet that Eifman chose the ensemble

Esmeralda is another performance in the Eurokontext.sk program. This classical ballet premiered in March with a great response from the public. The Ballet SND put Esmeralda on to celebrate 200th anniversary of Marius Petipa's birth, the genius author of the most important works in the classic ballet literature. A spectacular ballet fresco based on Victor Hugo's novel *The Hunchback of Notre-Dame*, about a temperamental Gipsy woman who has the whole Paris compete for her beauty. The ballet, choreographed and directed by Vasily Medvedev and Stanislav Fečo, offers an opportunity to present brilliant dance technique on the background of a timeless story.

TOYOTA

VŽDY
LEPŠIA CESTA

TOYOTA **C-HR**

SELECTION

HYBRIDNÝ POHON S VIAC AKO 20-ROČNOU HISTÓRIOU

Toyota **Business**
+Plus

TOYOTA
HYBRID

VÍŤAZSTVO UŽ NA ŠTARTE.

Radosť z jazdy

 ÚPLNE NOVÉ BMW M5.

BMW M5 First Edition
inšpirované **BMW Individual**.

MD-Bavaria Žilina, s.r.o.

Bytčická 82

010 01 Žilina

www.md-bavaria.sk

Spotreba paliva kombinovaná: 10,5 l/100 km. Pri výkone 441 kW (600 k). Kombinované emisie CO₂ : 241 g/km.